

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 131. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Kezdetét vette

a gyűjtés ideje. Gondoskodás a holnapról, amit ma nagy előrelátással kell végteni. Most még szénát és más takarmányt gyűjtünk és hordunk össze, de ez már kezdetét jelenti annak a nagy munkának, amelyik néhány hét múlva, mint az »élet«, a mindennapi kenyér magvának veritékes egybetakarását képezi. Mennyi sok reménység fűződik hozzá a takarás nagy munkájához.

Előre megmondani az eredményt nem lehet, hiszen a felülről jövő áldás mellett jöhet figyelmeztető csapás is, de gondoskodni már most szükséges, különösen olyan tároló helyekről, ahol semmi el nem vész és meg nem romlik. Voltak eddig is raktározó helyiségeink, telepeink, de nem a mai viszonyokhoz mérten. A magánosok apró helyiségei sokszor nem a célnak megfelelőek, dohos, nem szellőztethető helyiségek sok kárt jelentenek, amellett, hogy jól meg kell fizetni a bérletet. A mindennapi kenyér mellett nagyon sok olyan termelvényünk lesz az őszre, amelyeknek biztos raktározását nem lehet halogatni. Akik őrhelyeken állnak ma fokozott éberséggel nézzék meg, hogy a megnyert termésmennyiségek hová kerülnek. Nem egyszer foglalkoztunk az az elgondolással, terffel, hogy a termést és nyersanyagot feldolgozó üzemek létesítése mellett olyan raktárhelyiségek létesüljenek városunkban is, amelyek nemcsak a város lakosságának biztosíthatják az ellátását, hanem a környékbeliekét is.

Tudjuk, hogy államháztartásunk mindig fokozódó kiadásait a legmegfelelőbb célokra kell fordítani. Ennek a támogatásától nem zárkozhata el sem a magánosok, sem azok a közösségek, amelyeket hívunk részvénytársaságnak vagy szövetkezettnek. Új és a célnak a legjobban megfelelő helyiségek szaporítása okvetlen szükséges. Szárítótélepek újraindítását a raktározandó termést, az első feladatok közé tartozik. Kezem között van olyan levél a földművelésügyi minisztériumtól, amelyik egyenesen arra utal, hogy a társadalomnak össze kell hozni ezt a tőkét, amelyikhez hozzájárul támogatásával, hogy Debreczennek is legyen pl. konzervgyára, hűtőtelepe, stb. Elmult az az idő, hogy azon elmélkedjünk, ki a kezdeményező, van-e jól ismert családból származó neve. A munkában, az építésben az a helyzet, mint a harctéren, ahol a rangnélküli honvéd is épp úgy kitüntést kap, mint a feljebbvaló, ha kezdeményezése a sereg győzelmét biztosította.

Tegye meg hát városunk gazdátársadalma az első lépést termése megővése, biztos raktározása, felhasználása érdekében. Nézzen körül jól és tapasztalni fogja, hogy milyen hiány van itt ebben a tekintetben. A gyűjtés mellett építeni is kell a magyar jövő érdekében. A magam meglátásait nem akarom előhozni, de ha szükségem lesz rá, igen.

(st)

Rendelet a fehér kenyér készítésének engedélyezéséről

Német álláspont a szovjet-angol szövetséggel kapcsolatban

A balti államok, Besszarábia és a lengyel területek kérdését függőben hagyták - Charkovtól keletre nagyobb német támadás indult - Több ezer halott, kétezer fogoly az elfoglalt afrikai erődítményben

A nemzetközi politika sikkján a szovjet-angol-amerikai szövetségi egyezmények állnak az érdeklődés előterében.

A NÉMET ÁLLÁSPONT

A berlini Wilhelmstrassen pénteken a sajtó előtt behatóan foglalkoztak a szovjet-angol megállapodásokkal és leszögezték ezzel kapcsolatosan a német álláspontot. A legutóbbi megállapodásokat összefoglalóan szükségmegállapodásnak nevezték, amely német felfogás szerint kifejezésre juttatja Moszkva pillanatnyi végzetes helyzetét mind politikai, mind katonai téren. A külügyi hivatal tájékoztatója mindenekelőtt megállapította, hogy Berlinben már régen tudtak Molotov utazásáról, éppen azért a szövetségesek e propagandaművelete nemcsak Berlin politikai köreiből, hanem a hármak egyezmény egyik államában sem volt meglepetés. Berlinben fölületes nyugalommal figyelték ezt az utazást és mindenki arra lett volna kíváncsi, vajjon milyen igen fontos okai lehettek Molotov polgárnak, hogy erre a veszélyes útra elindult. Molotovnak már egykori berlini látogatásával kapcsolatosan három orvos is azt javasolta, hogy semmi esetre se üljön repülőgépre, vagy hajóra. A német külügyminisztérium tájékoztatója a következő szavakkal fejezte be fejtegetéseit az angol-szovjetunió szükségesszerűséről: „E nyár elején odaát egy szerződést kötöttek. A nyár vége és az ősz meg fogja mutatni, vajjon a hivatalos közlemények és megállapodások keltetnek-e nagyobb hatást, vagy a vas következéssel elállott tények, amelyekre mi építünk.”

AMIKBEN NINCS MEGEGYEZÉS

Mint egy stockholmi távirat közli, az angol-szovjet szerződéssel kapcsolatban megjelent angol kommentárok hangoztatják, hogy a szovjettel való háború kitörése előtt a Szovjet-Unió által megszállott balti államok, finn területek és Besszarábia, valamint a megszállott lengyel terület kérdése ügyében nem jött létre megegyezés. Anglia függőben tartja álláspontját ezekre a területekre vonatkozólag egészen a békekötésig. Hangoztatják továbbá, hogy „a szerződés nemcsak Németország ellen irányul, hanem minden politikailag agresszív, vagy katonai beállítottságú állam ellen”.

JAPÁN FELÉ SEMLEGESSÉG...

A brit-szovjetoroszl szerződéshez fűzött hivatalos magyarázat számos érdekes intuícióra enged követke-

teni. Figyelemreméltó, hogy a szovjet változatlanul semleges magatartást tanúsít a japán háborúban. Ez ugyan kifejezetten nincsen a szerződésben, a hozzáfűzött hivatalos magyarázat azonban igen gondosan kiemeli és kihangsúlyozza a japán-orosz semlegességet.

A szerződés legérdekesebb pontja az, amely egy második európai hadszínter megalakítását ígéri 1942-re. Tekintettel arra, hogy az amerikai kormány egy ilyen értelmű nyilatkozatot adott, valamint hogy Londonban és Washingtonban katonai tanácskozások folynak, valószínűnek tartják Londonban, hogy a szerződés már határozott terveket is foglal magában — mondja egy londoni NTI jelentés.

A SZOVJET-USA SZERZŐDÉS

Washingtonban Hull külügyi államtitkár és Litvinov szovjet nagykövet bérlet- és kölcsönszerződési egyezményt írtak alá; hasonló természetűt, mint az USA-nak Angliával és Kínával kötött megállapodásai. Ugyanakkor a newyorki rádió bejelentette, hogy Molotov külügyi népbiztos május 29-től június 1-ig szigorúan titokban Washingtonban tartózkodott, ahol Rooseveltt elnökkel, Marshall tábornok, vezérkari főnök és King tengernagy, flottafőparancsnok jelenlétében hosszas megbeszélést folytattak.

Az amerikai kongresszus két háza tegnap már jóvá is hagyta az USA és a Szovjet-Unió között létrejött egyezményeket, amelyek — a Német Távíráti Iroda szerint — nem tartalmaznak titkos záradékokat. A Fehér Ház alighogy Molotov titokban tartott tanácskozásairól kiadta első jelentését, a következő megállapításokat hozta a sajtó tudomására: „A megbeszélések folyamán teljes egyetértésre jutottak azokra a sürgős feladatokra vonatkozóan, amelyek a második arcvonalnak 1942-ben való felállításával kapcsolatosak. Megbeszéltek ezenkívül azokat a rendszabályokat, amelyek szükségessé ahhoz, hogy az Egyesült Államokból a Szovjet-Unióba irányuló hadianyagszállításokat kibővítsék és meggyorsítsák.”

Mint a brit hírszolgálat jelenti, a Szovjet-Unió és Kanada felvette egymással a diplomáciai kapcsolatot.

JAPÁN VÉLEMÉNY

A Szovjet-Unió és Anglia közötti szerződés megkötésének — mint tokiói politikai körökben hangsúlyozták — gyakorlati szempontból alig van különösebb jelentősége. Tokiói

körök nézete szerint a szerződés főleg a Szovjet-Oroszországba való hadianyagszállításra vonatkozik és érinti az európai második arcvonal létesítésének kérdését. A mai katonai és politikai világhelyzetben — mondják Tokióban — a szerződésnek aligha lesz meg a kívánt hatása. Valószínű azonban, hogy a Szovjet-Oroszország, Anglia és az Egyesült Államok közötti megbeszélések ezek az országok főleg propagandacélokra fogják kihasználni.

A FRANCIA SAJTÓ A KÁLLAY-HITLER TALÁLKOZÓRÓL

Kállay Miklós miniszterelnöknek németországi útjáról mondott beszéde figyelmet keltett Franciaországban. Francia politikai körök Kállay kijelentéseiben annak bizonyítékát látják, hogy a Kállay-Hitler találkozó lényegesen megerősítette a magyar-német együttműködést. A két övezet lapja közli a miniszterelnök kijelentéseit, hangoztatva azt a mondatot, amely szerint Magyarország száz százalékgig eleget tesz azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket az előző magyar kormány vállalt a keleti hadjárat részvétele ügyében.

A KELETI FRONTRÓL

Sokat jelentő a legutóbbi német hadijelentés ama közlése, hogy a sikeres támadó tevékenység Charkovtól keletre nagyobb méreteket öltött. Nem lehetetlen, hogy a meginduló nagy offenzíva egyik bevezetője ez a támadás, amelynek céliránya a Kaukázus felé mutat.

Egyébként, a német csapatok Szebasztopol védelmi övezetében súlyos harcokban további előrehaladást értek el. A német eredmények annál figyelemreméltóbbak, mert az ellenség a szakadékokkal és barlangokkal teleszórt sziklák harci területeit olyan tökéletesen használta fel tábori és tüzéségi állások kiépítésére, hogy csak telitalálatokkal lehet az ellenség ütég és gránátvető állásait elpusztítani.

Este fél 9 óráig!

AZ ÉSZAKAFRIKAI HARCTEREN
valószínűleg újabb offenzívát nyit meg Bir Hacheim elfoglalása. Mint a német véderő főparancsnoksága közli, Bir Hacheim forrásai miatt ellátási szempontból is fontos hely és annak elfoglalása nagymértékben erősíti a német-olasz utánpótlási összeköttetések biztonságát.

Az olasz Stefani iroda rámutat arra, hogy az angol-amerikai propaganda elképzelése szerint a tengely-offenzíva nemcsak Tobruk elfoglalását tűzte célul, hanem a Suez-csatornát is és végül a Nilus völgyében való felvonulást.

E híresztelésekkel kapcsolatban illetékes római körökben a következőket állapítják meg: A libiai csata első napjától kezdve a tengelyerők hadijelentései nem titkolták a harc keménységét. Ezt a harcot olyan ellenfél ellen vívják, amely nemcsak védelmi eszközökben volt erősen felszerelve, hanem az ellenség rengeteg páncélos járművel is rendelkezett és a vasúton

hőven kapott utánpótlást emberben és hadianyagban. Most is azonban a tengelyerők ügyes hadmozdulatai, valamint a kiváló hadfelszerelés lehetővé tették, hogy a tengelycsapatok egész sor nagy sikert arassanak. Ezekben a hadműveletekben a tengelyerők 12.000-nél több foglyot ejtettek, köztük egy tengernagyot és több tábornokot, kb. 600 harcokcsit és páncélgépkocsit, majdnem 300 löveget és többszáz tehergépkocsit zsákmányoltak. A sikerek sorozatát megkoronázta Bir Hacheim elfoglalása. Mindezekhez végül római körökben hozzáfűzik, hogy a libiai csata ugyan továbbfolyik, de a tengely már is döntő eredményeket ért el, mert felbontotta az ellenség tervét, szétrombolta haderejét és mind emberben, mind hadianyagban súlyos veszteségeket okozott.

AZ USA SZEMET VETETT FRANCIA-GUYANÁRA

A newyorki rádió jelentése szerint Hull államtitkár sajtóértekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államok szemet vetettek Francia-Guyanára.

A szovjet elleni arcvonal

Charkovtól keletre nagyobb méreteket öltött a német támadás

A német véderő főparancsnoksága közli:

A Sebasztopol elleni támadás során a sok erődtényen elleni szívós harcban újabb tért nyertünk. Az ellenség ismételt ellentámadásai az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlottak. Harci repülőgépkötelek sűrű egymásutánban folytatták támadásait.

kat a mélyen tagolt védelmi berendezések ellen.

A keleti harctér egyéb részén sikeres támadó tevékenységet fejtettünk ki, amely Charkovtól keletre nagyobb méreteket öltött. A volchovi arcvonalon a szovjet több támadása megghiúsult.

Leleplezett szovjet-hazugság

MTI jelenti: Helsinkii híradás alapján jelentettük a múltkor, hogy a szovjet nagyszabású rövidhullámú leadóállomást épített és ezen keresztül 32 nyelven akar rémületet kelteni a vele szemben álló országokban a veszteségek kiteljesítéséről. A szovjetnek ez az újabb propaganda munkája jelentkezik abban a rádióhírben, amely szerint az 54. magyar gyalogezrednek a legutóbbi harcok során többszáz főnyi vesztesége volt s a parancsnok is elesett, vagy fogságba

került. Illetékes katonai helyen megállapítják, hogy ebből a hírből egyetlen szó sem igaz. *A valószínű az, hogy az 54. gyalogezred hosszabb idő óta harcban kívül van, veszteségei nincsenek s a parancsnok, valamint az egész ezred teljes épségben várja a további harcot.* Ebből mindenki meggyőződhet és újabb bizonyítékot szerzhet arra, hogy a szovjet propaganda most is, mint rendszeren alaptalanul és ügyetlenül hazudott.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Több ezer halott, kétezer fogoly Bir Hacheimben

Az olasz főhadiszállás közleménye: Csütörtökön reggel az olasz és német gépesített gyalogság elfoglalta Bir Hacheimet, amelyet az ellenség nagymértékben megerősített és elkeseredetten védelmezett. A tengelyhatalmak több mint kétezer foglyot ejtettek. Nagyszámú löveg és egyéb hadianyag került a kezünkbe. A csatákon több ezer ellenséges halottat számoltunk össze. A helyőrség egy kis töredéke, legnagyobb részét francia lázadók, futásban kerestek menedéket. A tengely repülői állandóan támadták őket, úgyhogy súlyos veszteségeket szenvednek.

Az Ariette hadosztály Bir Hacheimről nyugatra meghúsoította a briteknek páncélosokkal megkísérelt előretörését. A támadó páncélosok nagy-

része elpusztult. Légi haderőnk az ellenség háta mögött tekintélyes számú ellenséges gépjárművet és utánpótlásra szolgáló járművet gyújtottak fel, vagy rongáltak meg. Német vadászpilóták lelőtték öt brit repülőgépet.

A Földközi-tengeren az ellenség megtorpedózta egyik torpedórombolót, úgyhogy az elsüllyedt. Egy másik hasonló tonnantartalmú egységünk aknába ütközött és szintén elsüllyedt.

A Taranto ellen végrehajtott ellenséges támadás halálos áldozatainak száma 20-ról 41-re emelkedett. Az ellenség a pentekre virradó éjszaka néhány bombát dobott Taranto külvárosaira, ezek azonban sem veszteségeket, sem pedig károkat nem okoztak.

Japán-kínai háború

Tokio, június 12. Mint a csenkiang arcvonalról jelentik, a Csenkiang és Kiangszu vasútvonal mentén előrenyomuló japán csapatok elfoglalták a megerősített Jüsan várost és repülőterét. Jüsan 30 kilométernyire van délre, amely a harmadik kínai hadiövezet főparancsnokságának székhelye volt, a japán csapatok Csangdzsan elfoglalása után bevették Kiangszant és most gyors ütemben nyomulnak előre nyugati és északi irányban a Wongsan tartomány

egy-egy vidékein. Azok a japán csapatok, amelyek a harmadik csenkiang hadiövezetben, — Csenkiang tartományban harcoltak, csütörtökön elérték Csekiang és Kiangszu tartomány határát és ugyanaznap este elfoglalták Jovu határmenti helységeit.

— A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki az idej keltetésű csirke árának megállapításáról. A rendeletet a hivatalos lap szombati száma közli.

METEOR MOZGO műsora:
Ma: 5, 7, 9 órák utóljára!
Kalandos, szerelmes amerikai filmek, a „legjobb filmek” sorozatból:
Congo Maisie
ANN SOTHERN főszereplésével.
Holnap: CSIKÁGÓ GRÓFJA.

Apolló filmszínház
Három vakmerő dzsungelkutató izgalmas élményei ezer veszélyen át
Itél a dzsungel
Walt Disney rajz filmje „Kacsá reklám”. Magyar Világhíradó!

Hungária filmszínház
Ma másodszor, a
Leányálmok
egy előkelő külföldi leánykollégium növendékeinek fordulatos, sok helyen izgalmas története.
Főszerepben: ALIDA VALLI.
Előadások: 5, 7, 9 órák. Híradók.

Vígyszínház mozgó
A legérdekesebb kémtörténet! A legizgalmasabb magyar film:
Toprini nász
Fősz.: Tolnay Klári, Jávor Pál, Kiss Ferenc.
Közkívánatra ma 5, 7, 9 órák.

Olcso árban beszerezheti nyári ruhaanyag szükségletét Kőrösi László cégnél Ferenc József-út 38.

Az angol-szovjet szerződés előzményei Churchill—Sztalin, VI. György—Kalinin távíratváltása

Moszkva, június 12. (NST.) A brit-szovjet szerződés aláírása alkalmából távíratváltás folyt le Churchill és Sztalin, valamint György angol király és Kalinin szovjet államfő között. Churchill Sztalinhoz intézett távíratában azt írja, hogy mostanig a kommunizmus ellen volt, a közös harc azonban a Sztalinnal való egyetértéshez vezetett el. Megvan győződve arról, hogy a szerződés nem csupán a Szovjet-Uniónak, hanem Angliának is előnyére szolgál.

György király azt távíratozta Kalininnak, hogy örül a szerződés aláírásának és azt a meggyőződését fejezi ki, hogy a két állam a háború után is folytatja együttműködését. Kalinin választáviratában örömet fejezte ki a katonai megegyezések fölött és azt a meggyőződését, hogy ez az év meghozza a győzelmet.

Stockholm, június 12. (Német TI.) A „Dagens Nyheter” dondoni jelentése szerint az Anglia és a Szovjet-Unió közötti szövetségi szerződés alapjai már öt hónappal ezelőtt rakták le, amikor Eden látogatást tett

Moszkvában. Ekkor tárgyalt Sztalin és Eden Európa háború utáni kialakításáról. Sztalin azt követelte, hogy a Szovjet-Unió megtarthassa a legnagyobb részét az annakidején a szovjettől megszállt Kelet-Lengyelországnak. Ennek fejében Lengyelországot nyugati területekkel kárpótolná.

A tudajdonképpen szerződési tárgyalások május 22-én kezdődtek, a megegyezés május 25-én jött létre. A szerződést azután a külügyminiszteriumban, Eden szobájában, 1942 május 26-án írták alá. A szerződés aláírásig hét hivatalos értekezlet tartottak, az aláírás Churchill „arany töltőtollával” Jupiter-lámpák fényében történt meg. Az aláírók azután pezsgős áldomást ülttek.

A legfeltűnőbb ebben a szerződésben — írja továbbá a „Dagens Nyheter” —, hogy nem határozza meg a Szovjet-Unió jövő határait. Ez nyilván Törökországra és más semleges államokra, valamint a lengyel menekültekre való tekintetből történt. (MTI.)

Magyar-bolgár társaság alakult Szófiában

Megjelent az alakuláson a bolgár király képviselője és Filov miniszterelnök

Szófia, június 12. A magyar-bolgár társaság csütörtökön tartotta ünnepélyes keretek között alakuló közgyűlését Szófiában. Megjelent Filov Bogdan miniszterelnök, a társaság védnöke, Popenov miniszter, a király személye körüli minisztérium kancelláriájának vezetője, mint a király képviselője, Pesev volt miniszter, a képviselőház alelnöke, Jungerth-Arnóthy Mihály dr. magyar követ és a magyar követség egész személyzete, valamint a magyarbarát bolgár körök sok tagja. Az alakuló gyűlés elején a *Gusza-körös* elénekelt a magyar és bolgár Himnuszot. Ezután Nikolajev volt miniszter és

képviselő a magyar-bolgár társaság elnöke mondott beszédet, majd Jungerth-Arnóthy Mihály követ beszélt, hangoztatva, hogy a magyar-bolgár társaság szilárd alapokra épült, mert a társaság megalapításához szükséges lélektani feltételek adva vannak, tekintettel arra, hogy a magyar-bolgár barátság több évszázados. Ez a barátság akkor született meg, amikor a fajtárogon magyar és bolgár nép valamikor együtt lakta az őshazát. A barátság fennmaradt, sőt meg is edződött a közös sors által azután is, hogy a magyar és bolgár nép elfoglalta európai lezájat.

Javítják a Nagytemplom toronygombját

A Nagytemplom Hatvan utca felőli tornyán a toronygomb-díszek megrepedtek és meglazultak. A református egyház ezeket sürgősen kijavíttatja és a tegnapi napon meg is kezdték a munkálatokat. A toronygombokat kijavítják és megerősítik.

Kultuszminiszteri rendelet a jogakadémiákról

Az 1940. XXVIII. t.-c. 3. szakasza úgy rendelkezik, hogy a jogakadémiákon csupán két évfolyam működhetik és csupán az első és második alapvizsgát lehet letenni. A vallás- és közoktatásügyi miniszter újabb rendeletével az 1942—43. tanévre vonatkozóan is lehetővé tette, hogy a jogakadémiákon a III. és IV. évfolyam működhessenek. Erre a két évfolyamra azonban csak a a

hallgató iratkozhat be, aki az előző tanévben ugyanannak a jogakadémiának második, illetve harmadik évfolyamát végezte.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Vajdhalapos nevű cca 938 kat. holdas ingatlan 1942 október elsejétől 1, 3, esetleg 6 évre, a Kövesdy alapítvány nevű cca 363 kat. hold a Tornyostanya nevű cca 723 kat. holdas ingatlanok 1942 október elsejétől kezdődő 3, esetleg 6 évre nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbeadásra kerülnek. Az árverés 1942 évi június hó 27 napján, délelőtt 9 órákor a városháza kistanácsstermében lesz megtartva. Az árverési feltételek és közelebbi adatok a városi gazdasági ügyosztályban (városháza, félemelet 19 szoba), a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Polgármester.

A belügyminiszter beszéde után a képviselőház elfogadta az orvosjavaslatot

A képviselőház tegnap ülésén folytatták az orvosokról és egyes közegészségügyi rendelkezésekről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Német Andor (imrédysta) kérte, hogy az orvosokat sorolják megfelelő fizetési osztályokba. Toronyos György (MEP) visszautasította azt az ellenzést beállítást, mintha az orvoshiány a zsidóorvosok megmentésére irányuló propaganda lenne. Kérte a belügyminisztert, adjon ösztönzőket az orvosstanhallgatóknak. Meskó Zoltán kérte a falusi orvosok számára az V. fizetési osztály elérhetőségének biztosítását. Elismeréssel emlékezett meg a zöldkeresztes mozgalomról. Deák Imre (MEP) a délvédelmi közegészségügyi viszonyokról beszélt. Révész László kispárti szerint a törvényjavaslat tulságos hatalmat ad a központi kormányzatnak és megnyirbálja az egyéni és önkormányzati jogokat.

A felszólalásokra Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszolt. Hangsúlyozta, hogy az egészségügyi szolgálatot fokozatosan és csak lépésről lépésre lehet előbbrevinni és minden elővetkező lépés csak akkor tehető meg, ha annak jogosságát az előzetes tapasztalat már igazolta. Nincs a közigazgatásnak egyetlen olyan ága sem, ahol a kiserlelésnek olyan súlyos következményei lehetnének, mint a közegészségügy terén. A közegészségügyi megszervezésére már korábban felállított programot minden körülmények között igyekszik betartani. Az orvosok fizetésével kapcsolatban, valamint áthelyezhetőségével felmerült kérdésekre vonatkozólag hangsúlyozta, hogy ami a politikai aggályokat illeti, itt nincs más védekezés, mint a parlamenti felelősségnek az érvényesítése az olyan miniszterrel szemben, aki megfelelnek a köz-

érdekekről. Szóváltottak az egyes felszólalók a külön népegészségügyi, illetve közegészségügyi minisztérium felállításának a problémáját is. Lehet a fejlődésnek egy olyan foka, amikor helyes és indokolt a közegészségügyi minisztérium felállítása. Egyelőre azonban nem tartja indokoltnak és megengedhetőnek az orvosi közigazgatás külön választását.

Hangoztatta a belügyminiszter, hogy a zsidótörvény alkalmazása tekintetében kénytelen volt az ügyvezető második zsidótörvényhez igazodni, mert az általános rendelkezést tartalmaz a közigazgatási tisztviselőkkel kapcsolatban. Segíteni fog az orvoshiányon. Ez a hiány különben nem azért mutatkozik, mert egyes orvosi kategóriáknak kevés a fizetésük. Ma az a helyzet, hogy a közigazgatás egész vonalán nagy emberhiány mutatkozik, amivel már megküzdeni alig tudunk. Ez a hullám meg fog szünni és megint be fog következni majd az a helyzet, hogy a diplomások ezrelék kopogtatnak az ajtón állásokért. Az államháztartás teljesen felborulna, ha az állam versenyre kelne a magán gazdasággal a fizetések tekintetében. A kórházzal kapcsolatban a miniszter elismerte, hogy a kórházügy Magyarországon elhanyagolt állapotban van. Nem állnak rendelkezésre megfelelő eszközök, ennek tudható be, hogy Magyarországon ma jeleannál kórházi ügy sincs, mint amennyire szükség volna. Ezt a hiányt a mai viszonyok között gyorsan pótolni nem lehet. Igyekszik azonban a tempót lehetőleg gyorsítani.

A miniszter felszólalása után a Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta. A Ház legközelebbi ülését a jövő hét keddjén tartják.

Felhívás a cséplési ellenőri szolgálatra jelentkezésre

A most megjelent gabonarendelet értelmében az ideai cséplés lebonyolításánál hatósági megbízottakként polgári cséplési ellenőrök alkalmazására lesz szükség. Minden cséplőgép mellett egy-egy cséplési ellenőr fog működni, akiknek teendőit a plakátokon meghirdetett rendelet írja elő. Cséplési ellenőrként lehetőleg gazdasági szakképzettségű, vagy más megbízható nyugdíjasokat, vagy erre a szolgálatra alkalmas kellő ismeretekkel bíró egyéneket, főiskolai hallgatókat kell alkalmazni.

A cséplési ellenőrök díjazása legfeljebb 70 napra napi három pengő és az ellenőrzésük mellett elcséplelt minden mázsa gabona után négy-hat fillér lesz. Az 500 holdos felüli gazdaságokban történő cséplésnél 4 fillér, a legkisebb gazdaságoknál 5-6 fillér. A napi kereset ehhez képest 6-8 pengő körül fog mozogni. A cséplési ellenőr szolgálatának természeténél fogva a cséplőgép mellől a cséplés megkezdésétől annak befejezéséig nem távozhat el.

Felkérem azokat, akik erre a szolgálatra vállalkoznak, hogy a közéletmezést ügyosztálynál írásbeli bejelentés útján

Biztosítson jó helyet még ma az Arany Bikában, holnap, 14-én este 8 órakor rendezendő

tangóharmonika-estre

Negyven tagú vegyes-zenekar játssza Debreczenben először a Ravel: Bolero. Boildieu: Bagdadi kalifa, Wagner: Pilgerchor csak harmonika zenekarra átírva. Szébbnél-szebb szövegek között felép az 5 éves Hermann Pista is. Végül a sláger zenekar a legszebb filmekből játszik húsz tagú zenekarral.

Felkérjük az igentisztelet közönséget, ez egyszer öltözködési gondjait dobja el és mindenki nyáriasan öltözzön, hogy annál is kellemesebb tegye ezt a szép estét ki-ki magának.

Jegyelővétel délután 5 és 7 óra között az Arany Bika hallban.

TAN CZER

Fehér kenyeret is szabad készíteni, ára 74 fillér kilogramonként

A szombati hivatalos lapban miniszteri rendelet jelent meg a fehér kenyér készítésének engedélyezéséről és egyes sütőipari termékek előállításának szabályozásáról.

Az új rendelkezés értelmében az eddig engedélyezett kenyérfajtákon felül a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélyével fehér kenyeret is szabad finom búzalisztból készíteni. Burgonyát a kenyér készítéséhez ugyanúgy kötelesek a sütőiparosok felhasználni, mint az egységes búza kenyérhez. A rendelet kimondja, hogy a közönségi előjárásnak 100 kg súlyú kenyérré szóló kenyérszelvény ellenében fehérkenyér készítésére 75 kg finom lisztet, illetve ott, ahol a kenyérsütéshez burgonya felhasználása kötelező, 71 kg finom lisztet

kell kiutalni. Ahol a kenyérfajdagot kenyérlisztben szolgálják ki, a kenyérliszt helyett ugyanolyan mennyiségű finom lisztet is lehet kiszolgáltatni.

A sütőipari termékek előállításának szabályozásával kapcsolatban a rendelet kimondja, hogy azok a sütőüzemek, amelyek a peres előállítására engedélyt kapnak, csak finom lisztből készült peccet állíthatnak elő, illetve hozhatnak forgalomba. Száraztésztaféléket és morzsakészítés céljára készített csak finom lisztből szabad előállítani. A fenti rendelettel egyidejűleg a közellátási miniszter rendeletet adott ki a fehér kenyér árának megállapításáról. E rendelet szerint a fehér kenyér viszonteladói ára 69 fillér, fogyasztói ára pedig 74 fillér kg-ként.

Titokzatos rablógylkosság Kassán

Egy elegáns nő gyanús szerepe

Menczer Adolf désgazdag kassai magánzót Rákóczi-utcai lakásán személyzete átlótt fejjei, holtan találta. Lakását kifosztották és többek között 6000 pengő készpénzt is elvittek. Az 50 év körüli magánzót a gylkosság előtt néhány órával egy 25 év körüli, elegánsan öltözködő szőke nő-

vel látták együtt tízóraizni, akivel a gylkosság előtti napokban mutatkozott együtt az élénk társadalmi életet élő Menczer Adolf kávéházakban és bárókban. A nyomozás során a kassai rendőrség országos körözést adott ki a titokzatos viselkedésű szőke nő ellen.

G. Váczy Lajos a Kormányzó gyűrűjével avatják orvosdoktorrá

A Kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemen G. Váczy Lajos az orvostudományok doktorává sub auspiciis Gubernatoris avattassék fel.

Az ünnepélyes avatáson képviselővel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert, akadályoztatása esetére Fáy István m. kir. titkos tanácsos, államtitkárt bízta meg.

Ne küldjünk gyufát tábori postán

A postavezérgazgatóság közli, hogy postai, illetőleg tábori postai küldeményekben gyufát küldeni tilos. Sok száz magyar honvéd postai küldeményét tűzveszélynek teszik ki, aki meggondolatlanul gyufát helyez a tábori postai esomagokba.

Ullein-Reviczky Antal megnyitotta a milánói magyar kiállítást

Milánó, június 12. (MTI): A milánói magyar kiállítást olasz részről De Capitani d' Arzago államminiszter, a magyar kormány nevében pedig Ullein-Reviczky Antal rk. követ, meghatalmazott miniszter, sajtófőnök nyitotta meg. A sajtófőnök de Capitani szavaira válaszul a következőket mondotta:

— Öszintén örvendek, hogy kifejezhetem hálámat a fassizista kormánynak és az olasz hatóságoknak, különösen pedig az Istituto Di Alta Cultura vezetőségének és Milánó város vezetőségének, hogy lehetővé tették az olasz-magyar kulturális ünnepek megrendezését. Támogatásukkal, amely már magában véve is kézzelfogható bizonyítékot nyújt az olasz-magyar barátságára nézve, igyekeztünk olyan anyagot bemutatni, amely illusztrálja a mi országunk múltbeli kapcsolatát Rómával és Olaszországgal. Ennek a kiállításnak az anyaga azt bizonyítja, hogy Magyarország ezréves múltja felbonthatatlanul összefügg Rómával és Olaszországgal.

Ullein-Reviczky Antal beszédét többször szakította meg lelkes taps. Beszédének elhangzása után az olasz és magyar személyiségek a megjelent rendkívül nagyszámú közönséggel együtt

végigjárták a kiállítási termeket, melyekben az egyes csoportok rendezői adták meg a szükséges felvilágosításokat a közönségnek, amely a legnagyobb érdeklődéssel tekintette meg a magyar kiállítás anyagát.

Kállay távirata Hitlerhez

Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter Hitler vezér és kancellárnál a főhadiszálláson tett látogatásáról visszatérőben a magyar-német határról a következő táviratot intézte a német birodalom vezéréhez:

Mielőtt átlépném a német birodalom határait, szeretném Nagyméltóságodnak a szíves fogadtalásért a legmelegebb köszönetemet kifejezni. Nagy elmény volt számomra ezekben a sorsdöntő napokban Nagyméltóságod főhadiszállásán tartózkodni. A német népek és vezérének meg nem alkuó győzelmi akarata csak megerősített abban az elhatározásomban, hogy a közös védelmi harcban adott szavunkhoz híven a legnagyobb erőnkkel veszünk részt. Az igaz ügy győzelmébe vetett szilárd hitet fogadja Nagyméltóságod megkülönböztetett tisztelem kifejezését.

Ugyanekkor Ribbentrop külügyminiszterhez is megleghangú sürgönyt intézett a miniszterelnök.

Három nőt maga alá temetett a kisiklott kisvasúti kocsi

Pécs, június 12. Halálos szerencsétlenség történt Pálmonostor és Baranyavár között, a keskenyvágányú kisvasúton. Baranyavár előtt a szerelvény szerkocsija kisiklott és magával rántotta az utána kapcsolt személykocsit is, amely maga alá temette az ablakon át kiugró három nőt. A három nő közül Vársárhelyi Zoltánné, a baranyavári cukorgyár felügyelőjének a felesége olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy mire a kocsi alól kimentették már halott volt. A másik két nő, Somkői Gyuláné és Szabó Etel főherceglaki lakosok lábtörést és bokasérülést szenvedtek. Mivel a csendőrség jelentése szerint a szerencsétlenségért gondatlanság senkit sem terhel, az ügyészség kiadta a temetési engedélyt.

— A nagyváradi strandfürdőn a rendőrség határozata értelmében ezentúl senkit sem lehet engedélye nélkül lefénykepezni, nem lehet azonkívül fürdőruhában táncolni sem.

Mi a helyzet Debreczenben a jég körül?

Tegnap lapszámunkban egy panaszos levél jelent meg, ami a jégellátás körüli bajokról ad némi képet. Mivel már több oldalról érkezett hozzánk panasz, utána néztünk, tulajdonképpen mi is a helyzet:

Három műjégyár van Debreczenben éspedig a Városi Műjégyár a Vágóhídnál, Műjég és Szikvízgyár Sálétrom-utca 30. szám alatt, Műjégyár Barna-utca 16. szám alatt. A multban mind a három jégyár a saját megrendelői részére a maga szállítóeszközeivel juttatta el a jeget. Szabad verseny volt, bár az árak hatóságilag meg voltak állapítva. A verseny nem is az ár tekintetében mutatkozott, hanem abban, hogy mind egyik jégyár igyekezett a legmesszebbmenő előzetesekkel kiszolgálni a vevőkörét, akár a 3-ik emeletre is felvitték a jeget, sőt még a jégszekrénybe is berakták, csak hogy a vevő megmaradjon és meg legyen elégedve. Nem is volt panasz a közönség köréből és amint tájékoztunk, megállapíthatjuk, hogy a jégyárak is meg voltak elégedve.

Ez volt a multban.

Más a helyzet ma:

A Városi Műjégyár igazgatójának a kezdeményezésére a három műjégyár ú. n. kartelben tömörült, meg-egyezték abban, hogy a továbbiakban egyikük sem szállítja a jeget házhöz, kivételt képeznek azok a felek, akikkel éves szerződést kötöttek. Ma mindhárom egy külön szállító vállalatra bizzák a jégnek a közönséghez való juttatását. Meg is egyeztek egy Szűcs János nevezetű szállítóval, szóval egyik lett a jég szállítása körül. Kiküszöbölték a versenyt. Ennek aztán természetesen levét a város közönsége issza meg. Ma már nem hogy a lakásba nem adják le a jeget, de igen sok esetben többszöri telefonmegrendelésre még a házhöz sem szállítják. Egy érdekes esetnek voltunk tegnap délelőtt tanui a Svetits bérház előtt, előbb azt hittük, hogy a háztartási alkalmazottak nagygyűlést tartanak, egy-egy vederral, fazékkal, lavorral felfegyverkezve, majd kislit, hogy a 20—30 Svetits bérházi háztartási alkalmazott tulajdonképpen a jégszekrényt várta.

A Simonyi-út egyik mellékutóján lakó olvasónk mondja, hogy megrendelte a jeget, mire azt mondotta a fuvaros, aki a jeget házhöz kell, hogy szállítsa, hogy ő be nem megy a mellékutóba, hanem majd a sarkon túlkölni fog. Tükkölt, nem tükkölt, nem tudja az illető, pechjére ugyanis pont ellenkező irányból fújt a szél és így, hogy tükkölt is a fuvaros, annak hangja nem érkehetett a mellékutcai házhöz.

Szomorú dolog, hogy pont a Városi Műjégyár igazgatója szervezte meg ezt a kartelt, holott éppen ennek az üzletnek kellene jó példával eljárni a közönség kiszolgálása tekintetében, amikor pedig szabad verseny van, az árak tekintetében neki kellene ez irányban is mérséklőn hatni.

Azt a hangot is hallottuk jégyári körökből, hogy azért kellett megcsinálni ezt a kartelt, mert olyan alacsony van megállapítva a jég ára, hogy erre ráfizetnek. Mindenesetre helyes volna, hogyha az illetékes hatóság felülvizsgálná, valóban ráfizetnek-e és ha ráfizetnek, akkor állapítsák meg az árat magasabban, de ne türik el ezt a kartellállapotot, amelynek — ismételjük — végeredményben a közönség issza meg a levét.

Mész

darabos és oltott állandóan kapható

Lukács Vilmos

és Testvére, Károly Ferenc-
át 3/b. — Telefon: 23-08.

Füüdöresszek és Short különlegességek

Lord uridivatnál

Dr Polner Ödön és dr Vladár Gábor díszdoktorrá avatása a debreceni egyetemen

Az ünnepélyen megjelent Antal István tárcanélküli miniszter is — Kállay rektor beszédéből: A magyar nem tud élni anélkül, hogy az igazság napja ragyogjon rá — Vladár Gábor: A jog a hatalom támasza, mégsem lehet a hatalomnak mindenre kész eszköze

Dr Polner Ödön nyugalmazott egyetemi tanár és dr Vladár Gábor m. kir. titkos tanácsos, kúriai tanácselnök, az igazságügyminiszterium törvényelőkészítő osztályának vezetője tegnap óta a debreceni egyetemen a jogtudomány honoris causa doktorai.

Mindketten a magyar jogászet kimagasló alakjai. Dr Polner Ödön 1865-ben született. Harmencéves korában egyetemi magántanár, 1906-ban táblabíró, 1910-ben pedig miniszteri tanácsosi címet és jelleget kap s az igazságügyminiszteriumban a nemzetközi szerződéseket előkészítő osztály főnöke lesz. Az 1907-es kiegészítő tárgyalások, valamint több nemzetközi szerződés előkészítése körül érdemeiért többszörösen kitüntetik. 1914-ben a pozsonyi egyetem tanára. Az 1918—19. tanévben a pozsonyi egyetem rektora. Amikor a csehek Pozsonyt megszállják, letartóztatásba kerül. A trianoni Magyarországra jön s 1923-ban a szegedi egyetem tanára lesz. Polner Ödön akadémiai tag. Szaktárgyának, az magyar közjognak csaknem minden részét felöleli irodalmi tevékenysége. Német nyelven megírta a magyar közjogot.

Dr Vladár Gábor 1881-ben született. Az elemi harmadik osztályát a debreceni református Kollégiumban végezte. Hivatali pályáját Budapesten kezdte, majd 1914-ben az igazságügyminiszteriumban teljesít szolgálatot, 1929-ben pedig átveszi a törvényelőkészítő osztály vezetését. Az akadémia levelezőtagja, Corvin-koszorús. Hazai magánjogunk egyik legkiválóbb művelője. Tudományos munkásságában foglalkozott többek közt a mezőgazdasági ingatlanok elaprózódásának megállításával, a magánjognak a falusi népet érdeklő újabb fejleményeivel, valamint a magyar örökösödési jog elméletével.

A díszdoktoravató közgyűlés tegnap délelőtt volt a központi evetemen aulájában, díszes közönség jelenlétében. Megjelent azon dr Antal István tárcanélküli miniszter, vitéz dr Néray László az igazságügyminiszter és dr Mártonffy Károly a kultuszminiszter képviselőjében. Dr Vargha Damján, dr Búza László és dr Ferenczy István képviselték a vidéki egyetemeket. Nagyszámú küldöttség jelent meg az igazságügyminiszterium és a Kúria részéről, a királyi bíróságokat, a koronaügyészséget és a királyi ügyészséget szépszámu küldöttségek képviselték. Ott volt a hadtestparancsnok képviselője, Szilassy László főispán, dr Kölesey Sándor polgármester és Kiss Sándor rendőrfőkapitányhelyettes is. Az avatandók közül Polner Ödönnek családja nagyszámában képviseltette magát.

Himnusz után D. dr Kállay Kálmán rektor nyitotta meg az ünnepi közgyűlést, majd dr Zachár Gyula jog-és államtudománykari dékán ismereteket az avatandók ügyét. Kézfogással díszdoktorrá fogadta ezután az egyetem tanácsa dr Polner Ödönt és dr Vladár Gábort, akikhez D. dr Kállay rektor szép beszédet intézett.

— A magyar nemzetet azonkívvil, hogy katonanemzetnek nevezik, még leggyakrabban a jogásznemzet névvel szokták illetni — kezdte szavait a rektor. — En a kettő között szoros összefüggést látok, mert a magyar, mint katonanép, mindig a benne nyilván erőteljesen élő igazság-

eszmé indítatásából fogott fegyvert. Nyugodtan végigvizsgálhatjuk a magyar nép ezeréves történetét és mindenütt látni fogjuk, hogy mindig a magyar lelkiesség egyik legfőbb, jellemző tulajdonságát képező igazságkeresés adta kezébe a fegyvert. Az elnyomott, fenyegetett, vagy éppen eltiport nemzeti igazság védelmezője volt harcaiban ezer éven át. Amikor a magyar harcol, akkor mindig a megsértett jog, a megtámadott igazság az, amelyet védelmezni akar, mert a magyar akár mint nemzet, akár mint egyén egyszerűen nem tud élni anélkül, hogy a sol iustitiae, az igazság napja ne ragyogjon rá. A magyarnak egyszerűen életeleme a jog és az igazság keresése. Olyan ez nála, mint a csontjaiba rekesztett tűz, jaj neki, ha nem engedelmeskedik az igazság szolgálásának!

A továbbiakban Kállay rektor az igazság és az igazságtalanság lényegét, az igazság szolgálásának hivatását fejtegette, majd így fejezte be beszédét:

— A mi egyetemünknek adatott

A Tisza István Tudományos Társaság működési programjába vette az Alföld-kutatást és gazdasági néprajzi feltárását

Dr Finkey Ferenc ny. koronaügyész előadása egy nevezetes évfordulóról

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg tegnap évi rendes közgyűlését a Tisza István Tudományos Társaság. Dr Bacsó Jenő, a társaság elnöke mondott megnyitót. Széchenyi szavait idézte „el-vez a nép, amely tudomány nélkül való”. Kifejtette hogy a Tudományos Társaság működése ennek a tudománynak szolgálatában áll. Két évtizedet meghaladó fennállása alatt mindig az igazság megismertetésére törekedett. A társaság Debrecen városának, ahol négyszáz év óta együtt haladt a civilizáció a kultúrával, egyik legfőbb értéke. — Foglalkozott azzal a tervvel, hogy Debrecenben tudományos intézetet állítsanak fel az Alföld speciális problémáinak kutatására, vizsgálatára. Új intézet felállítását szükségtelennek tartja, úgymond, mert a Tisza István Tudományos Társaság feladata: művelni a tudományt, különös tekintettel a nagy magyar Alföldet érintő kérdésekre.

A társaság elmúlt évi működéséről dr Szádeczky-Kardoss Tibor főtitkár számolt be. Megemlékezett a társaságot dr Kovács Andor halálával ért vesztéséről, majd szövege az osztályok működéséről. Beszámolója végén körvonalazta a társaság célkitűzéseit: Társaságunknak a jövőben fokozottabban kell kivennie részét az Alföld-kutatásból, e területek természeti, közegészségügyi, gazdasági, társadalmi népművészeti, nyelvészeti viszonyainak részletes feltárásából. Tudományos szempontból fontos munkák várnak-e téren megoldásra, a földben rejlő kincsek feltárása, a népi pusztuló hagyományok történelmi emlékek, népművészeti termékek egybegyűjtése és megmentése, az itt élő magyar nép gazdag szókincsének összegyűjtése és nyelvészeti feldolgozása. — Ehhez a munkához egyének és közületek fokozottabb támogatását kérte.

A nagyértékű beszámoló után dr Finkey Ferenc titkos tanácsos, ny. koronaügyész tiszteletbeli tag tartotta meg székfoglaló előadását. Rámutatott arra, hogy a magyar társadalom sajnálatosan megfélekedezett a hazai jogfejlődés szempontjából annyira nevezetes 1790—91-iki országgyűlés 150-ik évfordulójának megünnepléséről. Ez az országgyűlés rövid 9 havi tartama alatt 74 törvénycíkket alkotott, melyek nagy része igen fontos reformokat léntet

meg az a tisztesség, hogy az igazságnak két alázatos lelke, tiszta szívű és mély tudású szolgálójának megadhatja azt a kitüntetést, amely az akadémikus pályán dolgozó embernek a legnagyobb megtiszteltetést jelenti, a honoris causa doktorságot. De az, aki a mi két tiszteletbeli doktorunkat valóban ismeri, igazat fog nekem adni abban, hogy egyetemünk tulajdonkép önmagát tiszteli meg, amidőn e két, önmagában is fényes nevet egyetemünk díszdoktorainak ékes koszorújába fűzi. (Lelkes taps.)

A rektor nagyhatású beszéde után Polner Ödön és Vladár Gábor átvették gyönyörű diplomájukat, amelyeket Kiss Sándor gyulai rajztanár, iparművész készített remekbe.

Polner Ödön meghatott hangon mondott köszönetet a megtiszteltetésért. Szavaiban utalt arra, hogy fiatal egyetemről kapja a diplomát, amely azonban örökös egy más főiskolának. Ennek az ősi főiskolának szelleme él ma is az egyetem falai között.

Vladár Gábor beszédében a jog és erkölcs viszonyáról szövege. Rámutatott arra, hogy a jogászságnak soha nem volt annyira szüksége a jog, erkölcs és humánium egybelobbanó lánvgjának világosságára, mint a mai, az emberiség számára talán sorsdöntő időkben. A jog, bár különbözik az erkölctől, attól nem szakadhat el. A jog hatalomra támaszkodik s viszont a hatalomnak támasza, mégsem lehet a hatalomnak mindenre kész eszköze. (Taps.)

Az új díszdoktorok beszéde után D. dr Kállay Kálmán rektor zárta be az ünnepi közgyűlést, a Kollégiumi Kántus, az egyetem énekkara pedig a Szózatot énekelte.

életbe, vagy vesz tervbe. Az 1792-ben készített 67 tc, illetve javaslat a legelső alkotmányos úton létesült és tudományos szempontból is figyelemreméltó és maradóan becsú büntetőjogi reformjavaslatunk. Az addig mindennapos halálbüntetést hat esetre szorítják, a kinpapod eltörik. A botbüntetést ugyan fenntartják, de a végrehajtást orvosi ellenőrzés alá helyezik. Legnagyobb érdeme pedig a javaslatnak, hogy rést akar ütni a rendiség és a büntetési rendszert egyenlővé akarja tenni nemesre és nem nemesre. Vagyis megértik a francia nagy forradalom jelszavát, a törvény előtti egyenlőség és az emberiség eszméit. Végtelen kára a magyar jogfejlődésnek, hogy ez a kitűnő munkát nem válhatott törvényé az I. Ferenc és Metternich reakcionárius uralma folytán. Csak egy fél évszázad múlva veszi fel a magyar országgyűlés az 1792-iki javaslat fonálát. Az 1792-iki javaslat tehát előfutára és uttörője az európai hírű 1843-ik javaslatnak.

Dr Finkey Ferenc magasszínvonalú előadása után megilletődötten mondott köszönetet tiszteleti taggá való megválasztásáért. Tisza István nyomdokain akarja a társaság működéséből részét kivenni.

Dr Bacsó Jenő elnök nyújtotta át a tiszteleti tagságról szóló díszes okiratot. Ezután több tagot választottak a megüresedett helyekre. Rendes tagok lettek dr Czeglédy Sándor egyetemi tanár, Sőregi János dr múzeum igazgató, dr Papp István egyetemi magántanár, levezető tagok Pölzser Jenő miniszteri tanácsos, dr Szép Ödön és dr Csukás Zoltán egyetemi magántanár. Tiszteletbeli tag dr Schütz Erich műnsteri egyetemi tanár.

Dr Szabó Imre pénztáros terjesztette elő az elmúlt évről szóló pénztári jelentését és a jövő évi költségvetést, míg a közgyűlés köszönete nyilvánítása mellett elfogadott.

Dr Bacsó Jenő elnök zárta be a Tisza István társaság színvonalas közgyűlését.

— Olaszországban szabályozták a tisztviselők szabadságának időtartamát. Az állami tisztviselők a normális időkben kijáró szabadság felére tarthatnak igényt.

HIREK

„DEBRECZEN”

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Fikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata június 13-án reggel 8-tól, 20-án reggel 8-ig: „Kossuth” Plac u. 26., telefon: 29-56. „Magyar Korona” Kálvin-tér 15. telefon: 16.06. — „Arany János” Csapó u. 66., telefon: 11-78. — „Hungária” Szoboszló út 4. f., telefon: 28-25. Vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az alakuló gyűlés

Nem jó visszanézni...

Sohsem volt úgy, ahogy kellett volna lenni... kevés volt az öröm és sok volt a bánat... Nem jó a múlt felé vissza, vissza nézni, Derűt úgysem látok csak feleget, árnyat.

Hogyha roskadoztam, nem kérdezte senki: „Bírod a keresztet válladon emelni?” Ha lelkem mélyéből feltörték a könnyek, vigasztalásomra sehonnan se jöttek.

Enyém volt a sírás, enyém minden bánat... nem tudok harcolni, csüggedt lettem, fáradt; Nehéz, nagyon nehéz céltalanul élni, holtakat idézni s az élőkötől félni!...

Wágnerné Szűts Adél.

— Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. Nagytemplom 10 ó. Szenes László, 6 ó. Gönczy Sándor. — Kis-templom 9 ó. dr. Soós Béla, 11 ó. Karlos Lajos, 6 ó. Kecskés József. — Kosuth u. templom 10 ó. Baja Mihály, 6 ó. Ács Mihály. — Károli G.-téri templom 9 ó. Pelesky Károly, 4 ó. Sulyok Kálmán. — Ispótlály templom 10 ó. Molnár Ferenc, 6 ó. Birinyi János. — Árpádtéri templom 10 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, 6 ó. dr. Erdel Mihály. — Homokkerti templom 10 ó. Szilágyi László, 6 ó. Duscza Ferenc. — Nyilastelepi templom 10 ó. Mezey Béla, fél 7 ó. dr. Juhász László, Csapókerti templom 10 ó. Balogh József, d. u. 3 ó. Püski Imre. Kerekestelepi templomban 10 ó. Kovács József, 3 ó. Szilágyi László. Egyetem templom 11 ó. dr. Farkas Pál. — Augustia szanatórium negyed 10 ó. Konecz Zoltán. — Egyetemi klinikák Szenes L., Konecz Z. Téglyáskerti áll. iskola 10 ó. Sárközy Lajos. — Téglyavetői gyűl. ház 4 ó. Kovács Árpád. — Wollfakatelepi olvasóköz 4 ó. Duscza Ferenc. — Tanjai istentiszteletek: Perc dűlő 9 ó. és Ondó I. 11 ó. vitéz Szabó Endre. Pallag 9 ó. Erdel Károly. Nagycsere 10 ó. és Diószegi út 3 ó. Udvarhelyi György, Ebess 10 ó. Molnár Gyula. Pac 10 ó. és Mézeshegy 2 ó. Papp Géza. Gyermekistentisztelet: Révész tér 2. sz. a. 9 ó. Gönczy Sándor. — Leventelistentisztelet: Nagytemplomban 8 ó. Mezey Béla.

— A római katolikus templomban rendes vasárnapi miserend. A lelkesül beosztást ma eszközölk.

— A görög katolikus templomban délelőtt negyed 8 órakor reggeli istentisztelet. — 8 órakor diakónia. — 9 órakor katonamisa. — 10 órakor nagy szentmise. A szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután fél 4 órakor rózsafüzér ajtatóság. — 4 órakor vecsernye és szentsejmadás.

— Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor és este 6 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál: dr. Pass László tb. esperes-lelkész. Kormányzó Urunk születése napján, június 18-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz a hazafias istentisztelet az evang. templomban. Prédikál dr. Pass László.

Jól sikerült vizsgával ért véget az utolsó debreceni háztartási tanfolyam

A jövő évben már megnyílik az egyéves háziasszonyképző intézet

Kitünően sikerült vizsgával és kiállítással nyert befejezést tegnap a hatheles háztartási tanfolyam, mely az utolsó volt Debreczenben. Ugyanis ebből a tanfolyamból kifejlődött a Háziasszonyképző Intézet, melynek építkezései a földművelésügyi miniszter által kiltatásba helyezett 600.000 pengőből a Debreczen város által amezőgazdasági közepfokú iskola épülete közelében felajánlott területen valószínűleg még ez év folyamán mgindulnak. Az idén is nagy sikere volt a háztartási tanfolyamnak, annyira, hogy meg kellett ismételnit. A II. tanfolyam május 4-én nyílt meg és annak hallgatói: Bartha Gáborné, Bal-kó Mária, Des Combes Gabriella, Haman Aliz, Kiss Anna, Lukács Erzsébet, Perényi Ildikó, Soltész Emma, Kapusi Júlia, Sívógó Judit, Szabó Júlia, Szigetváry Magda, Szieghardt Matild, Torma Eva és Vass Eva pompás feleletekkel tettek bizonyosságot nagyszerű felkészültségükről. Háztartási teendőkből, kézimunka, szabás-varrás és elméleti tudnivalókban elsajátították a hallgatók mindazt, amit egy korszerű háziasszonynak tudnia kell.

A záróvizsgán Polgáry István gazdasági főtanácsos elnököl, míg a megjelentek között ott láttuk Szilassy Idát, dr. Ménes Lajosnét, a rendező MANSz Revíziós Leánykör elnökét, Polgáry Istváné úrrasszonyt, Báthory Józsefet, a Revíziós Leánykör főtákarát és másokat.

Molnár Erzsébet, a tanfolyam vezetőtanárnője, Jeszenszky Eva tanárnő és dr. Szűcs Sándor orvos, akik a tanfolyam hallgatóinak oktatását végezték.

— Evangelizációs hét a Kistemplomban. A Magyar Evangélikus Munkásszövetség debreceni csoportja, jún. 15-étől, hétfőtől kezdve, június 21-ig, fényolc órai kezdettel, minden este budapesti előadók részvételével evangelizációs napokat rendez. Az evangelizációs szolgálatokat a következő lelkesek végzik: dr. Sipos István, Mirtse Árpád, Gáspár Béla, Kiss Károly, Balogh Vilmos és Balla Árpád.

— Ajtatósság a hadbavonultakért. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás most megjelent körlevelében a következőket írja: „Hazánk nehéz helyzetében, amikor az ország minden részéből harcbaszálltak katonáink, nagy szükség van arra, hogy lelkiileg felkészülve és Isten áldását biztosítva szálljunk szembe a jövővel. A harc-tereken küzdő katonáink a modern háború ezer veszélye közt, az itthonmaradottak pedig megszaporodott munkájuk és gondjaik közepette rászorúlnak a Mindenható segítő karjára. Azért megengedem és ott, ahonnan nagyobb számmal vonultak be katonáink, elrendelem, hogy minden pénteken este ajtatósság tartassék a hadbavonultakért. Ez alkalommal szentséges litánia végezhető és emondandó a hazáért és békéért előírt imdáság.”

— A ref. Dóczy polgári leányiskola ma, szombaton délután 4 órai kezdettel tartja tornabemutatóját a régi Dóczy-intézet udvarán, melyre a szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

* Nagy Lajos városi m. kir. állatorvos Csapó u. 8. alól Lorántffy u. 13. szám alá költözött, ahol mint gyakorló állatorvos készséggel áll a gazdáküzönség rendelkezésére. Telefon: 13-61. sz.

— Tej- és tojásdrágítokat pénzbüntetésre ítél a debreceni törvényszék. Gém Gergelyné balmazújvárosi lakos árdrágítással vádolva állt a debreceni törvényszék előtt. A vád szerint 230 tojást hozott be Debreczenbe és a hatóságilag megállapított árnál magasabban akarta eladni. A bíróság a tanuk kihallgatása után 150 pengő pénzbüntetésre ítélte. Gém Imréné balmazújvárosi lakos pedig két kanában 46 liter tejet hozott Debreczenbe és szintén a hatóságilag megállapított árnál magasabban akarta áruba bocsátani. A törvényszék 100 pengő pénzbüntetést szabott ki.

feleltették a záróvizsgán a vizsgázókat.

A záróvizsga a Magyar Hiszekegyével vette kezdetét. Molnár Erzsébet tanfolyamvezető beszámolt arról, hogy az idén ez már a második hatheles háztartási tanfolyam, melynek célja ügyes, tanult, korszerűen képzett magyar háziasszonyok nevelése. Köszönetet mondott a város támogatásáért dr. Kölcsey Sándor polgármesternek és dr. Kupinszky Sándor tanácsnoknak, továbbá a rendező MANSz Revíziós Leánykör elnökének, dr. Ménes Lajosnénak és Báthory József főtákarának. A tanfolyam során elmélet, gyakorlat, tanulmányi kirándulások váltották egymást. A tanfolyam résztvevői megkapták azt az alapot, melyen tovább haladva jó háziasszonyokká válnak. Vázolta a mai magyar nő feladatait.

Ezután Polgáry István gazdasági főtanácsos, mint vizsgabiztos megnyitotta a vizsgát. A tanfolyam résztvevői nagyszerű tudásról tettek bizonyosságot a pompásan pergő feleletek során. A növendékek nevében Szieghardt Matild mondott szép búcsúbeszédet. Polgáry István hatóságos zárószavai után Báthory József főtákar mondott köszönetet Kölcsey Sándorné MANSz elnöknek, aki a tanfolyam ügyét mindig szíven viselte, dr. Kölcsey Sándor polgármesternek a tanfolyam anyagi támogatásáért.

A bizonyítványok kiosztása után a Himnusszal ért véget a záróvizsga, majd a Szent Anna utca 7. sz. alatt megnyílt a pompás anyagból álló és a tanfolyam munkáját és eredményeit híven tükröző kiállítás.

— TESz érdemérem adományozása

egy altisztnek. A TESz — amely tudvaleg időközben feloszlott — a maga idejében a kiváló hazafias szolgálatokat érdemeresztettek és érdemérmekkel jutalmazta. Az érdemeresztettek városunkban is többen tulajdonosai. Mint most Marosvásárhelyről értesülünk, dr. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos, a TESz volt társelnöke a napokban nyújtotta át a TESz ezüst nagy érdemérmét Szikszai Sándor ottani táblai szakaltisztnek, a város „Sándor” bácsijának, aki annakidején az eskü letételét a románoknak megtagadta s ezért ő is 22 éven keresztül élte a kisebbségiek könnyes kenyerét. Dr. Javornitzky Jenő társelnök az átadásakor meleg szavakban emlékezett meg a megszállott területeken élt magyaroknak hűségéről, önzetlennel végzett áldozatos munkájáról s e közben méltatta Szikszai Sándor derék altisztnek és a többi magyar testvéreknek áldozatos jó magyar munkáját.

— Fejére esett egy gerenda 15 méter magasból Balogh János 54 éves napszamos, szentpéterszegi lakosnak, aki a berettyói építkezéseknél dolgozott. A magasból lezuhant súlyos gerenda csak kisebb zúzódásokat okozott a keményfejű magyarnak, aki költözés közben kijelentette, hogy legakább félmázsás gerenda legyen az, amelyik az ő fejében kárt akar tenni.

— Eltemette a leszakadt mennyezet. Bokor József komádi napszamos az ottani hitelszövetkezet épületénél dolgozott. Munka közben az épület fala kimozdult és a mennyezet rászakadt Bokorra, akit a leomló gerendák és téglák valóságilag eltemettek, úgyhogy munkástársainak kellett kiásni. Súlyos fejsérüléssel, eszméletlen állapotban szállították a berettyóújfalui kórházba.

— Elkártyázta a lopott kerékpár árát. Kóti Lajos sárrétudvari kerékpárkoleszónótól a múlt hetekben kerékpárt lopott tanulója, Dombi Sándor 21 éves fiatalember. Dombi a napokban kérezerült és beismerie, hogy elvitte gazdája kerékpárját, azt eladta, a pénzt pedig elkártyázta. Huszonegyezni kezdett egyik vendéglőben, de nem volt szerencséje, mert negyedóra alatt elvesztette minden pénzét. Dombi Sándort őrizetbe vették.

DEBRECZEN

5. OLDAL.
1942 VI. 13.

Kiváló eredménnyel végződött a debreceni MÁV. műhely tanonciskolájának záróvizsgálja

Szerdán délelőtt volt a MÁV műhely tanonciskolájának évről-évről végző vizsgája, melyen a MÁV igazgatóság részéről Csala Albert MÁV műszaki tanácsos, a műhely részéről dr. Génesi Sándor MÁV műszaki főtanácsos, műhelyfőnök, az iparkamara részéről pedig Körössy Lajos fogalmazó vett részt.

Meglepő volt az az átlagon felüli tudás és felkészültség, amely általános megállapítás szerint jóval felülmúlta az eddigi nívót. Ennek a szép eredménynek a magyarázata elsősorban a tanárikar odaadó munkájában, másrészt pedig Csala Albert MÁV műszaki tanácsos irányító munkájában rejlik. Csala Albert, akinek a tanoncoktatás terén tapasztalható odaadó és értékes munkáját Körössy Lajos kamarai fogalmazó méltatta, ebben az évben bocsátotta ki a tanoncoktatás, közelebbről a gépipari oktatás tekintetében eddig nagyon nélkülözött tankönyvet és ez évben bocsátja ki a III. és IV. osztály tankönyvét is.

Az évről-évről ünnepélyen Csala Albert rámutatott arra, hogy a tanonciskolai oktatás csak akkor lehet teljes és egész ha nem hiányzik abból a szülők gyermeknevelő pedagógiája sem. Ezután Körössy Lajos kamarai fogalmazó hosszabb beszéd keretében nyújtotta át az elismerő oklevelet Matkó László, Vámosi László és Pető Béla géplakatos tanoncoknak. Ezenkívül a MÁV műhely, Dalárda és Önképzőkör ajándékból több kiváló tanuló könyvjutalomban részesült.

Emléktársa méltó még a tanoncok munkájából összeállított kiállítás, melynek megrendezésében elismerés illeti meg a műhely szakoktatóját.

— A városi zeneiskola ma este 8 órakor rendezi VIII. nyilvános hangversenyét a zeneiskola hangversenytermében felsőbb osztályú növendékeivel. Jegyek díjmentesen igényelhetők a zeneiskola titkári hivatalában délelőtt 9—ig és délután 3—6-ig Vár-utca 1. (Telefon: 23-96.) A hangverseny pontosan 8 órakor kezdődik.

— Halálrúgott a ló egy hajdúbagosi napszamos. Marczinkó Gyula hajdúbagosi napszamos most lova, amint az udvarra vezette be, lágyékon rugta. A szerencsétlen ember a rugás következtében eszméletlenül esett össze. Beszállították a klinikára, ahol azonban anélkül, hogy magához tért volna, meghalt. A boncolás megállapította, hogy a rugás vékonybélrepedést idézett elő, ez hasártyagyulladás váltott ki és ennek következtében halt meg Marczinkó Gyula. A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— Kiemelik a newyorki kikötőben elsüllyedt Normandie francia luxus-hajót. Mint ismeretes, a Normandiet a francia összeomlás után az amerikai hatóságok lefoglalták és át akarták alakítani. Az átalakítási munka során azonban kigyulladt és elsüllyedt.

— Háromezer ponyvát koboztak el Miskolcon rendőrségi razzia során. A lefoglalt ponyvafüzetek utcai torjlesztésre nem volt engedély. Terjesztőik ellen a kihágási eljárást megindították.

— London helyett Fokváros, vagy Ottawa lesz az angol birodalom fővárosa a bostoni rádió híre szerint. Fokvárosnak azt az előnyét taglalta a bostoni rádió, hogy erősen központi fekvésű, Ottawa mellett pedig az szől, hogy kedvezően fekszik az angol-északamerikai együttműködés szempontjából.

— 200 női postás pótolja a haretéren küzdő levélkezesítőket Budapest területén.

— Hangszóróval pótolják a kisbírót. Hévízszentandrás község előljárósága elhatározta, hogy megszünteti a kisbírói állást, amely egybe volt kötve a dobbal való hírvéréssel és ahelyett a község víztornyára hangszórót szereltet és ezer keresztül értesíti a lakosságot az őket érdeklő hírekről.

A Szent Erzsébet Egyesület vasárnap adja át kiházasítási adományát a kiválasztott menyasszonynak

Felkérjük kedves tagjainkat, barátainkat, hogy vasárnap délután 5 órakor minél nagyobb számban jelenjenek meg a Svetits intézet régi tornatermében, ahol átadjuk kiházasítási adományunkat a kiválasztott menyasszonynak, kinek felejthetetlen emléke lesz az egyesület jötevése.

Legyünk minél többen ott, lássa a kiválasztott lélek, hogy a Szent Erzsébet Egyesület szeretettel, gondossággal bocsátja át a kiválasztott menyasszonynak, kinek felejthetetlen emléke lesz az egyesület jötevése.

Egyben értesítjük tagtársainkat és barátainkat, hogy a hó 7-én Vattay táncintézetében (Kossuth u.) ifjúsági táncdélutánt rendezünk. A felejthetetlen táncdélutánokat óhajtuk felújítani. Részletesebb közlésre még visszatérünk. Elnökség.

A Baross nőcsoport megalakulása

A Baross Szövetség debreceni szervezete nő-csoport megalakítását határozta el.

Az intézőbizottság, melynek tagjai Kontsek Kornélné, Dávid Jakabné, Benyáts Emilné, már napokkal ezelőtt megkezdtek a szervezés előmunkálatait és az eddigi jelentések szerint ma már minden számottevő keresztyén kereskedő asszony és leány készségesen jelentette be belépési szándékát a Baross nő-csoportba.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében tartandó alakuló gyűlésen a MANSZ helyi szervezetének elnöksége dr. Kőlcsey Sándorné elnöklése alatt részt vesz a megalakuló ünnepélyen, sőt felszólalásaikkal gazdagítani fogják az alakuló ünnepélyt. Előzetes megállapodások alapján a MANSZ és a Baross női szervezet harmonikus együttműködésének lehetősége már biztosítva van.

A Baross Szövetség női szervezetének vezetősége ezúttal kéri Debrecen város kerestényi társadalmát, hogy a f. hó 14-én, délelőtt 11 órakor tartandó alakuló gyűlésen mentől nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

A vendéglős tanonciskola évvizsgálója

Nagy érdeklődés mellett folyt le a pincértanoncok évvizsgálója. A vizsgát Csócsits Lajos felügyelőbizottsági elnök megnyitó szavai vezették be, aki rámutatott arra, hogy az iparoktatás iparfejlesztési célját csak abban az esetben tudja elérni és behatóan szolgálja, amennyiben a szakmai oktatást alátámasztja és kiegészíti az elméleti tanítás.

Ezután egymásután folyt le az iskola 34 tanulójának vizsgálója, majd évvizsgáló ünnepély következett, amelyen Csócsits Lajos rövid pillantást vetett az iskola eddigi munkájára és köszönetét fejezte ki a tanári kar odaadó munkájáért.

Az iparkamara képviselőjében Kőrössi Lajos fogalmazó rámutatott arra a szép- és áldozatos kötelességvállalásra, amellyel a vendéglőipari érdekeltség áldozatok árán is igyekszik fenntartani ezt az iskolát. Majd buzdítóbeszéd kíséretében Turzó Dezső pincértanoncnak, aki vitéz Fejér István, Arany Bika vendéglőjében van alkalmazva, átnyújtotta a kamara elismerő oklevelét. Ezután Galamb Ferenc ipartestületi elnök szép beszéd keretében — melyben rámutatott a szakirányú nevelés fontosságára — adta ki két tanonc részére az ipartestület elismerő oklevelét. Dícséretet érdemel Galambos Jenő sörgyári igazgató, aki több tanoncot tüntetett ki értékes adományával. Megható volt, hogy Csócsits Lajos három tanoncnak ajándékolta az egyház ajándékképpen 2 teljes bibliát és egy vallás-erkölcsi tárgyú könyvet nyújtott át.

A Turáni Vadászok nemzetvédelmi szervezetének központja a szervezkedés súlypontját most a tiszamenti határvidékre helyezte. Most Zentán tartották meg az alakuló közgyűlést.

Kétszer is felakasztotta magát, mert nem kapott állást régi gazdájánál

Rác Zsigmond püspökladányi gazdánál szolgált az utóbbi időben Török György gazdasági alkalmazott, aki néhány hét alatti másodszor kísérelt meg öngyilkosságot. Mind a két alkalommal felakasztotta magát, szerencsére idejében észrevették tettét és levágva a költérelről sikerült megmenteni az életnek.

Kihallgatása alkalmával elmondotta Török György, hogy azért követte el tettét, mert nagyon szereti régi gazdáját, Bojtor Imre püspökladányi gazdálkodót, akinél 8 évig szolgált és nem kap nála állást. Hosszú ideig dolgozott Bojtornál, majd a múlt évben ismerősei azt mondták, hogy Budapesten bejut gyárba és sokkal jobb keresethez jut. Erre felmondott Bojtornál és Budapestre ment dolgozni. Sehogysem tudta azonban megszokni a nagyvárost és hét hónap múlva visszament Püspökladányba, ahol munkára jelentkezett régi gazdájánál. Bojtor Imrénél azonban már be volt töltve mással a helye és így állt munkába Rác Zsigmondhoz. Annyira vágyott azonban vissza régi gazdájához, akül nagyon szeretett, hogy elkeveredésében kétszer is öngyilkos akart lenni.

A csendőrség, amikor közölte Bojtor Imrével, hogy Török György miért akarta eldobni életét, volt gazdája visszavette magához és így a keltős öngyilkossági kísérlet végeredményben jól végződött.

A csendőrség, amikor közölte Bojtor Imrével, hogy Török György miért akarta eldobni életét, volt gazdája visszavette magához és így a keltős öngyilkossági kísérlet végeredményben jól végződött.

Jól sikerült a Levente-nap főpróbája

Közel hétezer levente jelent meg a Stadionban a próbán

Aki tegnap délután végignézte a leventenap főpróbáját, annak fogalma van arról, hogy mit jelent ma ez a szó: levente.

A legegyszerűbb testnevelési kiképzéstől a legmagasabb katonai kiképzésig elvonult a néző előtt minden. Atletika ugyanúgy, mint menetgyakorlat, birkozás és ejtőernyős kiképzés.

A hatalmas Stadion környékét már délután két órakor megtöltötték a gyülekező csapatok, majd két óra után megérkezett a városi leventeparancsnok is a körzetek parancsnokaival és megkezdődött a főpróba.

A körzetek helyét kijelölték, felállították, majd a rendes leventefoglalkozásnak megfelelően zászlófelvonással, fogadalommal vette kezdetét a főpróba. A főpróbát a körzetparancsnok megafonon keresztül irányította a városi leventeparancsnok utasításai szerint.

Zászlófelvonulás után kezdetét vette a bemutató, mely csapatonként és

korcsoportok szerint „forgószínpad-szerűen” pergette le az évi leventefoglalkozás anyagát.

Az idei főpróbának külön érdekessége volt a leányleventék bemutatkozása; amikor egy leány leventeszázad vonult el dr. Gorondi Henrikné vezetésével. A leányok színes csoportja magyar táncot mutatott be, majd igen szép magyar nótákat énekeltek.

A gazdag műsorból nehéz volna kiemelni, hogy melyik számok azok, melyek különösen megkapják az embert. A több mint száz méter hosszú élő gúla, vagy a harmadik korcsoport pompás fegyverforgató gyakorlata, talán az atletika, vagy ökölvívás, birkozás, vagy talajtorna mind-mind látványos beillő műsorszám.

Egészen bizonyos, hogy a vasárnap délután négy órakor kezdődő leventenap az egész város érdeklődése mellett zajlik le és a főpóba csak izelítőt adott abból, amit a leventenap maradéktalanul ad minden igaz magyar érdeklődőnek.

Az életét áldozó életmentő diák megható temetése

Százak részlete mellett temették tegnap a tragikus sorsú Falussy Bertalant. Feketébe öltözött fiúk, a »Berti« osztálytársai, barátai, kislírszemű fiatal lányok, akiknek a szívében talán valamikor megdöbbenés, a dalús fiatalember; szomorodott arcú öregek, a bánatos szűk ismerősei, piarista tanárok, a halálba távozott jü életre nevelők állnak egymáshoz préselődve a Köztemető jutalásig tömött, lönjénfüstös, forró levegőjü ravatalozójában. A görög katolikus szertartás fájdalmas dallamai kütönös hangulatban olvadnak fel a nézőben, aki az emberi mulandóság mindíg időszerű és mindig visszatérő gondolatába mélyed. Valahol fent talán mindent Falussy Berti is látja...

Papp Gyula szentszéki tanácsos, görög katolikus paróchus és Nyika Béla hittanár, az elhunyt jü tanára végzik a szertartást, az eltávozott »Bertalan testvér« fölött... Papp Gyula beszédének igéi nem maradnak hatástalanok, zsebkendők kerülnek elő s megpörösdnek a szemek.

Majd megindul a menet. Fehér kocsit viszi a barna koporsót a nyári délutánba. Falussy Bertalant várja már az egy méter széles, két méter hosszú nyilaslávát az anyaföld...

A sírnál gyászima hangzik, majd egy osztálytárs, vitéz Szabó Gyula mond Istenhozzádot a négy évig együtt dolgozott bajtársának:

— Kész mestereimként álltél az iskolapadba, hogy többet adhass szüleidnek és magyar hazádnak. Tanulásban példásan megálltad helyed, a leventegyakorlatokban is mindig előljártál.

— Ki hogyan él, olyan a halála, Eleted fiatal akarásánál egy új cél felé tört. Gondviselés nem engedte elérned, de halálod különös kegyelméből hősi halál volt. Neved a hősök sorában ragyog. Példát adtál a meggondolás nélküli bajtársi szeretetnek. Szolgáljon hősiességed vigaszul a szülőknék. Arcodat örökké megőrizzuk emlékünkből. Búszkék

vagyunk rád, örök példakép leszel előttünk, hogy mi is olyan hősök legyünk, mint te voltál. Ma már valahol fenn ragyogsz, mutalva hogyan kell becsületesen élni és önfeláldozóan meghalni.

A meghatóan emberi beszéd mindenkit szíven talál. A meghört szívé anyja jajongó kiáltásokkal búcsúzik a fiától. Még most sem akarja elhinni, hogy végleg itthaggya őt... Ott áll a megmennt fiatalember is, arcán és szívében a hála ki nem fejezhető nagysága fölötti fájdalom.

A szentell víz hull az aláereszkedő koporsóra, virágok és göröngyök követik a mélybe, ahonnan nincs visszatérés. Csak a halhatatlan léleknek...

— A Horthy István vitorlázótelep Európa egyik legjobb vitorlázó repülőtere. Eddig elkészült létesítményeit bemutatták a magyar repülés vezetőknek csütörtökön.

* Vattay tánciskolában június 20-án diákok részére táncanfolyam kezdődik. Kossuth 11.

— A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezet debreceni szervezete ma, szombaton este 7 órakor tartja évi rendes közgyűlését az Ipartestület, Simonffy u. 1 C. sz. alatti székházának dísztermében. A közgyűlésen megjelenik és beszámolót mond Vida István, a Hivatásszervezet országos főtiktára is.

— Lelkészeválasztás Okányban. Az okányi református egyház második lelkesítő állásra Tokaji Gyula missziós lelkesítő hívta meg. Az új lelkesítő nagy kényszerűséggel iktatták be hivatalába. A beiktatást Percz István nagyvezetői elnök vezette.

— Ma délután 6 órakor tartja évvizsgáló ünnepélyét az Olasz Kultúrintézet az intézet helyiségében. (Hatvanutca 2. I. emelet.)

— Halálos szerencsétlenség történt a győri Bercsenyiligetben egy házjavításnál. Szabó Vilmos 16 éves abjai kisegítő munkás deszkával véletlenül elszakított egy villanyvezetéket. Össze akarta azt kötni és az áram agyonütötte.

FILM

A HUNGÁRIA egy igen sikerült olasz filmet, a „Leányalmok”-at mutatta be. A film meséje nagyon érdekes, izgalmas jelenetek váltakoznak igen megkapó bájos képekkel. Egy leányintézet keretében pereg a film meséje, színesen kedvesen. A híradó változatos, érdekes az eredeti japán híradó.

Nikotinmérgezést szenvedett a talált dobozban levő szertől egy négyéves gyermek

Súlyos állapotban szállították a debreceni gyermekklinikára a mentők Nagy Ilona négyéves kislányt, Nagy Sándor gazdálkodó, Beilegő 223. szám alatti lakos gyermekét. A mentők a Mikepércsi-útra elbete mentek a székérnek, mellyel szülei a kislányt beszállították és első segéyként azonnali gyomormosást alkalmaztak.

Nagy Ilona a tanya közelében talált egy dobozt, melyben permetezésre használt nikotin volt. A használat után ellökött dobozban csak egészen kicsi maradt a nikotimból, de a gyermek, aki játék közben valószínűleg szájához vehette a dobozt, így is mérgezést szenvedett és nagyon rosszul lett. A gyermekklinikán kezelés alá vették és remény van meggyógyulására. A mérgezés ügyében megindult a vizsgálata.

GYÁSZROVAT

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen jó férjem, szeretett édesapám, nagyapám, néhai polgár Szilágyi József gazdálkodó elhunyt alkalmából nyilvánított meleg részvételekért, koszorúkért, csokrokért, ezúton mondunk mindenkinek fájó szívvel igaz köszönetet. özv. Szilágyi Józsefné családjával.

— Zalaegerszeg város polgármestere rendeletileg eltiltotta a zsidókat a nyilvános fürdők látogatásától. (MTL.)

— György görög király Washingtonba érkezett Zuderos menekült görög miniszterelnök kíséretében. A sajtó képviselői előtt kijelentette, hadianyagért jött, amelyet a kölcsönbérletörvény keretében vesz át.

— Zsupán Kálmán állategészségügyi tanácsos, beszámolt Debrecen város közigazgatási bizottságának ülésén a májusi állategészségügyi helyzetről. Az állategészségügyi állapotok jók voltak, ragadós állapotbetegség nem lépett fel. Az állatforgalmi adatokat az előző évi adatokkal összehasonlítva, azt látjuk, hogy a múlt évi vágott lo forgalom a felére csökkent, a szarvasmarha forgalom 147 darabról 52 darabra, a borjú forgalma 330 darabról 2 darabra csökkent, a múlt évi 169 juh szállítása helyett most szállítás nem történt, a 148 hízott sertés helyett 49, 698 sovány sertés helyett 112 darab, 256 süldő helyett 37 darab, 68 darab malac helyett egy sem került elszállításra.

HIRDETMÉNY. Az elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelteit, hogy a polgármester úr a 8360—1939 M E sz. rendelet 5 paragrafusa alapján a 4493—1942 II. sz. határozatával elrendelte: 121. Beck Albertné sz. Recharad Lili, dr. Szőke Aladár né sz. Mandel Ella, Mandel Pál tulajdonában levő, Hétvezér-utcai 2 kat hold 448 négyyszögöl területű zsidóbirtokok megszerzésére vonatkozóan az igénylők összeírását. A fenti birtokokra az igényt az 1936 28 tc., illetve a 100,000—1937 F M számú rendelet alapján bejelentetik: mezőgazdasággal élethivatás-szerűen foglalkozó, különösen gazdasági iskolát végzett földművesek, a vitézi rend tagjai, hadirokkantak, a hős halottak és hadigondozottak fiú leszármazói, az arany-, vagy ezüst vitézségi éremmel kitüntetettek, hadviselő, vagy béke idején katonai szolgálatot teljesítettek és az igazolványos altisztek. Felhívja az elsőfokú közigazgatási hatóság az érdekelteket, hogy szándékukat a hatóságnál (Kossuth u. 20. földszint 39 szobában), folyó évi június hó 15-től átvethető és ugyanoda legkésőbb folyó évi június hó 30-ig, déli 12 óráig beadható, okmányok alapján kitöltendő nyomtatvány útján bejelenthetik. A jelentkezők kötelesek a megfelelő anyagiaknak rendelkezésükre állását igazolni, illetve iratokkal valószínűsíteni.

Már Herculanum pusztlulásakor használták a keresztet

Egy most kiasott herculanumi házban találtak egy ablak nélküli szobácskát, amelynek belsejét teljesen kitöltötte a hamu Ennek a szobának az egyik falán, pontosan a fal közepén, világosan kivehető egy kereszt benyomódása. A kereszt függőleges ága 43 centiméter, vízszintes ága 30 centiméter hosszú.

Herculanumot, mint ismeretes Pompejivel együtt Kr. u. 79-ben pusztította el a Vezuv lávája. Ez a lelet tehát megdönti a történészek eddigi nézetét, mely szerint a kereszt csak a Kr. u. negyedik században került volna bele a keresztény liturgiába.

Anyakönyvi hírek

Születések: Kálmáncheli László gazd. Ujfehértó, leány Irén. Horváth Pál máv. tiszt Melotai Nyilas u. 9. fiú Pál. Gömöri András máv. tiszt Kolónia, fiú Attila. Kiss Ernő npsz. P. ladány, fiú Ernő. Göblyös Lukács máv. fékező Tóth Á. u. 49. fiú Béla. Dr. Veres Károly gazdasági tanár Budai E. u. 3. leány Iona. Pálkás János npsz. Fancsika 33. leány Katalin. K. Szabó Sándor gazd. cseléd N.-hegyes 2. leány Erzsébet. Gere Illés kert munkás Hüvelyes u. 5. fiú Zoltán. Katona Imre kocsi Ebes 43. fiú Ferenc. Szabó István máv. lakatos Honti u. 30. fiú István. Pinczés Imre gazd. Szoboszlai u. 4. fiú Imre. Andrkó István gyári munkás Világos u. 5. fiú István. Ladányi János favágó Olajút 64. fiú István. Tóth Imre forg. adótitst. Hszoboszló, leány Erzsébet. Fülöp Zoltán polg. isk. igazgató Tiszaujlak, fiú Zoltán. Szabó Sándor rendőr örm. Simonyi út 32. fiú Sándor. Tiják László közrakt. munkás Némethi u. 14. fiú István. Csánádi Károly máv. mozdonyvezető Rothermere u. 61. fiú Attila. Kiss Gábor gyári munkás Csalogány u. 8. fiú Sándor. Papp József ref. tanító Laskod, fiú József.

Eljegyzések: Kiss Lajos férjiszabó s. Péterfia u. 37.—Janka Juliánna Károly F. út 9. Skach József máv. művezető Ruyter u. 4.—Pogonyi Margit Félegyházi T. u. 17. Csath István Ruyter u. 52.—Székely Irén Monostor u. 1. Veternik Mihály ács s. Dunaharaszti—Kegyes Zsuzsanna, Torockó u. 52.—Bíró Károly máv. gépl. Szegeci G. u. 11.—Bertus Iona Honti u. 6. Gyuró József máv. fékező—Boros Mária Acél u. 3.e. Cörög Sándor máv. géplakatos Gr. Vécsey u. 14.—Gál Róza Munkás u. 21. Köhalmi Lajos asztalos s. Gálányi u. 3.—Sándor Margit Kender u. 17.

Házasságok: Laboncz Lajos ht. örm.—Szalai Margit Pandur u. 11. Nyitrai Lajos máv. s. tiszt Kisújszállás—Gulyás Margit Csillag u. 20. Tóth József cipész s.—Nagy Juliánna Baranyai u. 16. Fekete Szűcs Dániel rep. szkvto Kecskemét—Suba Juliánna Szegényház-sor 32. Knöplér Simon keresk. s. József kir. hg. u. 48.—Grünfeld Lenke Arany J. u. 28. Fisch Sámuel keresk. s. Hatvan u. 50.—Fülöp Iona Nyirtacs. Pusztai Lajos máv. műszaki gyak. Péterfia u. 1.—Vargha Irén Pacsirta u. 49.

Halottak: Özv. Vincze Sándorné ref. 77 éves, Hajnal u. 15. Bakk Imre ref. 80 éves, Kishegyesi út 40. Özv. Csib Andrásnő rk. 80 éves, Kishegyesi út 40. Horváth Márton ref. 78 éves, Görgey u. 10. Szabó Károly ref. 57 éves, Nap u. 11. Özv. Semula Józsefné rk. 66 éves, Kigyó u. 51. Szabó Istvánné rk. 74 éves, Monostorpályi út 18. Grécs Ferenc rk. 8 hónapos, Vlgkedvő M. u. 29. Bőszörményi Erzsébet ref. 4 éves, Nádudvar. Bodnár Mihály gk. 2 éves H.-dorog. Szilágyi József ref. 67 éves, Kerekes G. u. 25. Szabó Gábor ref. 56 éves, Bercsényi u. 79. Kiss Mihályné ref. 42 éves, Bellegelő 21. Özv. Debreczeni Józsefné ref. 68 éves, Kossuth u. 42. Kiss Gábor ref. 88 éves, Eötvös u. 60. Özv. Moldován Györgyné gk. 77 éves, Varga u. 20. Tar Ferenc ref. 72 éves, Kishegyesi út 40. Horváth Lajos ref. 60 éves, Kishegyesi út 40. Papp József ref. 49 éves, Lugosi u. 9. Györi Eszter ref. 23 hónapos. Gajdos Péter rk. 17 éves Haláp 91. Müller Erzsébet rk. 5 éves, Huszt. Csiba Sándor ref. 57 éves, Homok u. 117. Szőke Györgyné ref. 55 éves, Derecske. Dr. Scherfel Géza ág. h. ev. 36 éves, Árpád tér 47. Marczinkó Gyula rk. 57 éves, H. bagos. Fekete Imre izr. 45 éves, Polgár. Falussy Bertalan keresk. isk. tanuló gk. 22 éves, Margit u. 16-b.

A közönség szava

Köszönet a polgármesternek és a „Debreczen”-nek

Sok századmagammal együtt meg akarom köszönni a tisztelt szerkesztőségnek, hogy szóváltották azt a dolgot, hogy milyen nehezen lehetett városi fához jutni, milyen életveszélyes tölöngés árán.

A mult heti reménytelen kísérletezés után tegnap megint megpróbáltam fához jutni és örömteljes meglepetésemre sikerült elég könnyen. Reggel még hat órakor útnak indultam az epreskerti faraktár felé, még akkor nem olvastam az ujságot, melyben benne volt a hirdetés arról, hogy melyik városrészben lakó hol válthat fát. Bár megvártam volna otthon kedves „Debreczen”-emet. De így is jóra fordult minden. Már a faraktár bejáratánál felvilágosították, hogy én, mint nyugati városrészben lakó, a városházán a házipénztárban válthatok fát és azt a nagyerdei rak-tárból hozathatom el. Elindultam hát a városházára, akkor még nem is sejtettem, hogy milyen rendesen megy a dolog. És aztán kellemes meglepetésben volt részem. A városi pénztár előtt egy hajdú sorszámat osztott ki — minden tölöngés nélkül, kevés várakozás után bejutottunk, ott két tisztviselő végezte a beírást, simán, igen gyorsan, úgyhogy negyedórán belül kezembem volt a facédula.

Jól esik az embernek, hogy intézkedtek ebben a fadologban. Köszönjük a polgármester úrnak, hogy elrendelte és a „Debreczen”-nek, hogy megsürgette a dolgot. Tessék elhinni, olyan jó hatása van a mai idegesítő világban, ha az illetékes urak igyekeznek megkönnyíteni az életet és ahol lehet, segítenek a közönségen.

Egy adófizető polgár.

— A diákok 40 százaléka megbukott egy pécsi érettségiben. A pécsi áltami gróf Széchenyi István gimnáziumban most fejezték be az érettségi vizsgálatokat és nyilvánosságra hozták az eredményt. E szerint ebben a gimnáziumban a növendékek 40 százaléka megbukott.

— Jégverés és felhőszakadás pusztított Győr környékén. Borsónagy-ságú jégdarabok estek az esővel, mely olyan hatalmas volt, hogy egész sor házból ki kellett szivattyúzni a vizet.

SPORT

Soha nem láított verseny lesz vasárnap Debreczenben

Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel a DEAC egyetemi sporttelepén óriási versenyt és gyönyörű eredményeket ígér a DEAC országos férfi és női atlétikai versenye. Az idén azonban az eddigieket messze felülmúló számban vesznek részt a versenyen az ország legjobb atlétái. Itt lesz a MAC-ból Német, Dusznoki, Gyenes, Várszegi, a BBTE képviseletében Hidas, Gobi, Szilágyi, Csányi UTE, Kiss Törekvés, Kiss Kolozsvár és még sok kiváló országos viszonylatban legjobb atléta. A nők közül Nadányi DEAC és Gyarmati DTE a legismertebbek, de rajtuk kívül részt vesznek az alábbi főiskolai bajnokok: Rajcsányi, Csányi, Görög BEAC, Raffay TFSE, Korompay és Kapros dr. DEAC. Indulnak Nagybánya, Nagyvárad, Ungvár, Nyiregyháza és a debreceni egyesületek legjobb versenyzői. A verseny korai kezdésére azért volt szükség, mert a pestiek még vasárnap folyamán a délutáni sebesvonattal továbbutaznak. Ez a mezőny, amelyhez hasonló Debreczenben még nem volt, bizonyosan gyönyörű eredményekkel és versenyekkel fogja gyönyörködtetni a közönséget. Minden dicséret megilleti a DEAC vezetőségét, elsősorban vitéz Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanárt a verseny előkészítéséért.

— DVSC—Nagyvárad Törekvés mérkőzésel kezdődik a DVSC finise, mely szinte elképzelhetetlen nagy szerencsével még a bajnokságot is meghozhatja.

Míg ugyanis a DVSC-nek az N Törekvés mérkőzését kell csak idegenben lejátszani, addig a budapesti Törekvésnek utolsó három mérkőzésére Marosvásárhelyre az MSE ellen, Kolozsvárra a K MÁV ellen és Szatmárra az SzSE ellen kell utaznia. Az SzSE mérkőzés két pontja biztosra vehető, esetleg le is mondja a mérkőzést a szatmári csapat, az MSE és Kol. MÁV ellen azonban már lehetséges kiskiklás és ez esetben befoghatja a DVSC riválisát. Nem valószínű ez, de történtek már a labdarugásban nagyobb csodák is. A DVSC Keskeny, Csoka, B. Nagy, Berecz, Mester, Zilahy, Szilárd, Szabó, Szilágyi, Serfőző, Sidik összeállításban vasárnap reggel utazik Nagyváradra.

Összeállították a horvátok elleni magyar válogatottat, mely Tóth, Olajkár II, Kiséter, Pázmándy, Szűcs, Sárosi III, Füzér, Zsengeller, Szusza, Bodola, Tóth III. Összeállításban játszik, ha Bodola sérülése rendbejön. Az orvosi vizsgálat reményteljűtött arranézve, hogy játszhat a nagyváradai csatár.

— Bodola sérülése, ha nem jön rendbe, alapos változást okoz a horvátok elleni magyar válogatott összeállításában.

KÜZGAZDASÁG

A gabonatermelőknek június 26 és 30 között gabonaport kell kiváltani

Az idei termésű gabonacéplésről, számbavételéről, örléséről június hó 11-én megjelent miniszteri rendelet az általános rendelkezések között kimondja, hogy gabonának tekintendő a búza, a rozs, a kétszeres, vagyis a kenyérgabonák, továbbá a zab és árpa, mint takarmánygabonák.

A rendelkezések kiterjednek a gabonára akkor is, ha más terménnyel öt százaléknál nagyobb arányban van keverve. A gabonakészlet gazdálkodáshoz szükséges összeírásai és készletnyilvántartási munkálatok elvégzésének egyrészt a rendelet a közégi előjáróság hatáskörébe utalja és kimondja, hogy az előjáróság igénybeveheti a néptanítók közreműködését.

A gabonarendelet második fejezete a gabonaport kapcsolatos intézkedéseket tartalmazza. Ezek szerint mindazok, akik 1942. évben gabonát termelnek, kötelesek a június 25 és 30 közötti időben a közégi előjáróságtól gabonaport kiváltani. A gabonaport a termés nyilvántartására, a gabonabeszolgáltatásának ellenőrzésére és a termelő elszámoltatására szolgál. A termelőnek annyi gabonaport kell kiváltani, ahány önálló gazdasága van. Azoknak tehát, akiknek csak egy közég vagy város területén van földjük, vagy haszonbérletük, csak egy gabonaport kell kiváltani.

DEBRECZEN

7 OLDAL
1942 VI. 13.

Valószínűleg ebben az esetben Váradi, Marosvári, vagy Kolláth, Szusza, Zsengeller, Tóth III. támadó sor s Sárosi III. helyén esetleg Lakat játszik.

A DVSC, ha pontszámában beérné a Törekvés, megnyerné a bajnokságot, mert később esett ki a Magyar Kupából mint a Törekvés és a kupa szabályok szerint egyenlő pontszám esetén nem a gólarány dönt, hanem hogy melyik csapat maradt bent tovább a Magyar Kupában.

Hirdetmény

Értesítjük a t. vásárlóközönséget, hogy a tüzfavásárlás megkönnyítése érdekében folyó hó 12-től kezdve Arany János-utca, Ferenc József-út és Csapó-utca által meghatározott vonaltól keletre lakók a városi faraktárból, nyugatra lakók pedig a nagyerdei faraktárból szerkezhettek be tüzfát. A nagyerdei faraktárba szülő utalványokat a városházán a házipénztárban kell kiváltani.

Városi faterlep.

A gabonaport a közégi előjáróság állítja ki úgy, hogy befűja a gabonaport nyilvántartási számát, a gabonaport tulajdonosának nevét és lakhelyét. A gabonaport kiváltásával egyidejűleg a termelőnek be kell jelenteni gazdaságának területét és szántóterületét, az 1911—42. évben gabonával, kukoricával és burgonyával bevetett területnek és az 1942—43. évben gabonával előreláthatóan bevetésre kerülő területnek nagyságát. Azonkívül be kell jelenteni vetőmagszükségletét, valamint háztartási és kenyérgabonamagszükségletét. Ezeket az adatokat a közégi előjáróság mind feljegyzi a gabonaporton. A gabonaport kitöltése céljából a termelő által bejelentett adatokat a közégi előjáróság ellenőrzi. A gabonaport díjmentesen szolgáltatja ki a közégi előjáróság a termelőnek. Minden termelő 1944 július 31-ig köteles megőrizni gabonaportját.

Mennyi vetőmagot engedélyezett a kormány?

Az új termésrendelet kimondja, hogy a jövő esztendőre a búzából katasztrális holdanként 120 kg, a rozsból 110 kg, az árpából 100 kg és a zabból 80 kg a vetőmag mennyisége. Egy katasztrális hold 1600 négyzetööl. A négyzetöölöket felfelé kell kerékíteni negyed, fél vagy háromnegyed holdra.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST keres férfi	Kövacssegédet felvételre keres Borsos, Károly Ferenc József-út 21/b.	ALKALMAZÁST nyér nő
Lakás ellenében vállalom Debreczenhez közel eső kisebb birtok felügyeletét, irányítását. Értékelést „Jó gazda” jellegére a kiadóba kérek. 200	224	Pincelakást és fizetést adok házimunkák elvégzéséért. Batthyány u. 1., második kapu. 297
Mezőgazdaságban hetedik gimnázista vakációra elhelyezkednék. Ajánlatokat „Gazdász leszek” jellegére a kiadóhivatalba kérek. 169	293	Segéd- és tanulóleányt felvesz Benedek szalon, Batthyány u. 1. második kapu. 298
ALKALMAZÁST nyér férfi	Lakatosok munkát kaphatnak a Debreceni Műkögyárban, Fűrdő u. 2. 804	Gyermek gondozónőnek felveszek rendszerező fiatal leányt, dr Simon László, Komlóssy út 56. 279
Jó családból való fiú cukrásztanulónak felvétetik. Péterfia 4. Ungvárv cukrászda. 233	Részes kalászfűtés kapható a városhoz közel, az Acsádi útfélen, a Bellegelő 50. számú tanyán, esetleg holdszámra pénzért is vehető. Értekezhetni Kossuth u. 63. 749	Jó megjelenésű, jó családból való leányt tanulónak felveszek. Csak jóírású és jól számoló jelentkezőknek. Kossuth u. 4. divattüzet. 803
Műszerészegédet azonnal felveszek Molnár műszerésmester, Csapó u. 30 sz. 288	Egy fiatal bejáró mosogató leány felvétetik, — Sántha expresszó, Hatvan u. 1. 267	Masamód tanulóleányt fizetéssel felveszek. Sz. Vajda Iona, Szent Anna u. 3. 236
Kerékpározni tudó fiú pékségbe kifizetőnek felvétetik. Nyil u. 77. 282	Jómunkás fodrászsegédet felvesz Orosz, Kasza út 11. 801	ALKALMAZÁST keres nő
Asztalossegéd felvétetik, Széchenyi u. 10. 274	Kocsis felvétetik 1 lóhoz Tolnay faterlep, MÁV belseifater, Délsor. 241	Mosás és vasalásért házhoz megyek, Kigyó u. 3. 255
	Fodrászsegédet állandó munkára felveszek, Szabó Lajos, Salétrom u. 4. 235	

45 éves magános nő elmenne mindenek, — vagy gyermek mellé, tanára, vagy vidékre is. Ispóty u. 12. Papp Julianna. 269

Német gyermek-kisasszony, többéves bizonyítványokkal, gyermekek mellé ajánlkozik. — Thiering Karolin, Sopron, Ujteleki u. 7. 250

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Mindenes szobaleányt felvesz Cech alezredes. Bemutatókötés 2—4 közzött Piac-u. 75. II. 167

Gyermekszereplő minden szakszónát hosszú bizonyítvánnyal és intelligensebb leányt gyerekek mellé, ki háziumkát is vállal, azonnal felveszek. Dr Mitrovics Tiborné, Jókai-u. 9/a. 222

Jó bizonyítványú mindenes leányt, háztartásba felveszek. Éden vendéglő. 295

Szobaleány felvétetik 15-ére. Jelentkezni lehet Hunyadi u. 16. 299

Mindenes jó könyvvél felveszek, Gábor, püspöki palota, I. kapu, II. emelet 3. 805

Gyermek mellé keresek rendszeres fiatal lányt. Moson van. Komlóssy út 56. 278

Főzni tudó, megbízható bejárónő, hosszú bizonyítvánnyal, 15-ére kis családra ajánlkozik. — Cim: Apaffy u. 147. 265

Bejárónőt felveszek, Péterfia 33. 257

AJÁNLAT

Angoraszőrt, fonásra alkalmas, eladók. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Drajavítás, ócska órát veszek, eladók. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Varrógép, kerékpár javítást jótállással vállalok, nívóra jövők. Vétel, cseke, eladás. Csapó u. 101. 468 7. 29.

Glánoztasson, vizsgáltsasson Kissel, Kívó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Szappannak való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester. Kálcsi 8. 585 10. 15

Horgonyi fodrász új telefonszáma 39-51. Szoboszlói-út 4. 452 7. 29

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére mészsírkövek kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fűrdő-utca 2. 1219 vv.

Csipekfüggönyök, valódi, kőpár-anyagokat, 150—300 szélesben, — csipekanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 466 7. 28

Szőrmehundait most olcsón kijavítja, átalakítja Kőváry szűcsmester. Püspöki palota. 1232 12. 22

Pfaff balkaros, Singer, sima iparos varrógépek, keveset használtak, Roboz és Hammernél Piac u. 8. eladók. 329 7. 12.

Tünoztasson Csala néző vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel RRákóczi-utca 9. Telefon: 14-27. 437 7. 4.

Törött gramofonlemezért 1.50-ig fizetek, két darabért egy hibátlan adok. Biró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Legolcsóbban fest, tisztít, Weisz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv.

Piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fűrdő-utca 2. Telefon: 10-93. 535 7. 3.

Használt iskolai tankönyveit, szótárakat legmagasabb árban veszi Aczél antikvárium. 155 6. 23

Kímélje meg cipőjét házi papuccsal. Bármilyen használt anyagból is jó papucst vagy szandált készítek. Textilfeldolgozó, Batthyány utca I. I. emelet. 159

Tyúkszemvágó szalon a tejpiac mellett Simonffy u. 7. vitéz Sívágó. 287

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánt magas áron vesz Pollák Endre ékszerész. Halvan 2. 1185 7 1

Fogaranyat, ezüstöt ékszer legmagasabb árban veszek. Fránkl. Piac-u. 73. 965 8. 3

ELELMISZER, ITAL

ELADÓ egytételben pincében átvéve 1800 liter 1941. évi 10 és fél maligán fokos Szent Anna-pusztai bor. Cim a kiadóban. 1193

Eladó 150 liter hajdúbagosi sajtátermésű bor. Bethlen u. 17. 285

OKTATÁS

Simai Magda gyorsíró, gépiró és szépíróiskolája Piac-u. 73. Telefon: 22-53. Államvizsga. Védőknek vasúti kedvezmény. Eng. szám: 1359/1941—42. Tanker. kir. főig. 1800 6. 15

Dr Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró, gépiróiskolája, Batthyány-u. 1. (Eng. 6475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészítés. Vasúti kedvezmény. 1889 6. 28

IRODA

Kétszobás, komfortos lakás, új épületben kiadó, orvosi rendelőnek, ügyvédi irodának, garzon embernek alkalmas. Telefon: 33-19. 263

RÁDIÓ

Rádiót javíttasson, alkáltsasson évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész. Csapó 84. Telefon: 32-54. 1822 8. 14

BÜTOR

Minek a fényes kirakat, hosszú asztal eladó, Berger, Piac u. 58. 273

Modern háló, konyhaberendezés hencser, rekamiér, fotel olcsón eladó. Hatvan 27. 1119 7. 13

SZALACSY RÁCZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —
(56).

— Téved: én akartam. Mikor megszületett a gyermek és kimehettem magától, az ura a boldog hírre, hogy szerencsésen megszületett a leánya, azt mondta, hogy kérjen a doktor úr, amit akar, megadom. En erre azt mondtam: Mit adhatna maga még nekem Tamasi János. Soha se felejttem el, az az ember azt mondta akkor: az életem, doktor úr. Nos, mondtam én, az életem szükségem lesz a gyermeknek, de ha már mindenképpen meg akar ajándékozni, akkor hadd legyen a „kölyök“ keresztapja, ugyanis sok dologba került. Így volt, asszonyom!

— És én csak most tudok erről!...
— Mert a legjobb férjnek is vannak titkai, de ezek a titkok, ime, lassan kiderülnek — mosolygott András Péter — amint egyszer kiderül a maguk titka is, ha máskor nem, akkor, amikor a leánya már nagyobbacska lesz és a faluban meghallja az első menő-menődat.

— Akkor majd magam mondom el — nézett szelíden az asszony.
— Azért szóltam, s ezt mondom, hogy egyszer minden titok kiderül. Akkor majd megsugja nekem is a keresztleányom, hogy hogyan lett a báró-kisasszonyból Tamasi Jánosné! — és most lesodródott a doktor arcáról a mosoly.

— Tehát tudja! — állott az asszony és most tisztá, magas homloka szinte világított, arca fehér lett és valami ragyogó fény koszorúzta körül fekete haját.

— Asszonyom, ne haragudjon, ezt is elmondta akkor!...

— Igen, persze, a vergődő kínban, amint maga mondta.
— Hívta az anyját, nővérét, apját! Ketten voltak meg a jó Isten! Ne féljen, én valóban tudok hallgatni, ha úgy kívánja, s nem is tudom, hogy miért fecsegek én most!

— Jól tette, hogy elmondta: mit színeskedjek maga előtt, a többiek nem számítanak. Magának örökre hálás leszek, doktor — és most elhagyta az úr szót a beszédből az asszony —; maga segített visszaadni az életben, a jövőben, a jövőben, az Istenben és családomban gyökerező szent hitem. Ne higye, hogy a kastélyos családra gondolok ilyenkor. Én minden nap imádkozom értük, gondolok rájuk, sokszor fáj, hogy nem láthatom a valóságban őket. Én erre a kis igazi családomra gondolok. Egyszer tudom, hogy a régi, másik családom is megbocsát...

— Ne higye! A nővérem, talán az anyám igen, de az apám, haj, az apám nagyon kemény ember. Nála az ember a hétágú koronánál kezdődik. A királyi udvar belső embere, császári, királyi kamarás, az nem nyeli le egy életen keresztül azt a „hálátlan-ságot“, melyet én elkövettem ellene. Ő hiszi, hogy én gonosz és szívtelen vagyok, aki a legnagyobb vétket követtem el: paraszthoz mentem. Ha meghaltam volna, elsrát. Így égő sebe vagyok, de nem tud rólam!... Én abban nőttem, hogy: nagyanyád, a királyi főlovászmester leánya, szépapád, a királyi főasztalnok...

— Hogy került ilyen környezetbe Tamasi János? — ámulat a doktor, mert csak most bontakozott ki az asszony multja.

— Egyszerű történet: az apám mint katona a katonai irodába nyert beosztást Bécsben. A lovásza kitöltötte a három esztendő, hát leírt az ezredeshez, hogy küldjenek neki egy jókinezésű, lőszerető huszárt. Küldtek!...

— Tamasi Jánost!...
— Igen. Attól a naptól kezdve az apám reggeli lovaglásánál állandóan vele volt a huszár. És mi nap, nap után ebédnél, vacsoránál egyebet se hallottunk, mint Tamasi János dicséretét. Az apám nagyon megszerette, de mi is, akik azonban soha se láttuk a legényt, mert hajnalok hajnalán hozta a palota elé a lovat és mi még akkor is aludtunk, amikor visszajöttek a lovaglásból. Nem láttuk, de jobban ismertük, mint bárkit, mert az apám naponta két órát is beszélt a legénnyel. Szerette, mert tisztán tartotta a lovat, tiszteletű volt a beszéde. Akkor láttuk, mikor nyárra lementünk mind a birtokra. Jött Tamasi János is. És két éven keresztül minden nyáron lent voltunk. Itt már mi is találkoztunk a legénnyel, sőt ő tanított lovagolni bennünket. A második év végén szabadulása előtt állott János, amikor engem megkért egy osztrák gróf. Öreg volt, én tizennyolc éves. Az apám akarta, én írtóztam a kopasz őrnagytól és akkor Isten tudja hogyan, mikor, de nem láttam más menekülést, mint Tamasi Jánost, az apám lovását, a közhuszárt, a parasztot. Az apám meglátta, amikor egyik hajnali lovaglásánál úgy vett le a legény a nyeregből ölből és talán egy szemernyit magához szorított. Olyan lett, mint az ördög. A legényhez ugrott és úgy vágott végig az arcán, hogy elöntötte a vér. Ott állottam, hogy szinte meghasadt a szívem. Tisztelgett az apám előtt, aki toporzékolt:

— Takarodj, paraszt, takarodj!...
— Erre én a legény mellé állottam, — folytatta az asszony és azt mondtam: — apám, én is megyek veled. Talán nem is volt ekkor már eszénél az apám, felemelte a vesszőjét, behunytam a szemem, mert szinte éreztem magamon a megszégyenítő ütést, mely azonban elmaradt csak a legény hangját hallottam.

(Folyt. köv.)

Modern háló, ebédlő konyhaberendezés. — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Szalongarnitúra, rádió, ebédlőkredenc, matracok, csillár és kártyasztal, elhalálozás miatt eladók. Kossuth u. 40. 247

Keményfa matt fél háló esetleg egész háló eladó. Érdeklődni lehet Petőfiter 6. fodrászútlelet. 802

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Eladó 250 köbcentis Puci motor, prima gumikkal, Kerékpárt esetleg beveszek. Faragó u. 17. sz. 286

Teherautó eladó Két tonna „Prága“. Megtekinthető a központi garageban (Szikszaynál) Piac u. 60. 275

LAKÁSCSERE

Központban levő 4 szobás, fürdőszobás lakásomat elcserélném ugyanilyen háromszobással telefon: 33-19. 262

BÜTOROZOTT SZOBA

Két egymásbanyúló bútorozott szoba kiadó. Rákóczi-utca 8. Keresztépület. 765

Parkettes bútorozott szoba fürdőszobahasználattal június 15-ől férfinak kiadó. Magoss György-tér 13. Földszint. 185

Csendes udvarban különbejárattal bútorozott szoba 15-től kiadó. — Cim a kiadóban. 231

Nagyerdőn, Kardos u. 13 számú villában, külön bejárattal bútorozott szoba kiadó. 290

Utcai bútorozott szoba, fürdőszoba használatával kiadó. Ajtó u. 11. 289

ELVESZETT

Elveszett négy darab zsinjegy, Kéky Lajos, s Kéky Lajosné és Mária néven. Becsületes megtalálójára adja le az Egyesült Kefegyár portájánál, Szoboszlói út 5—7. 261

VEGYES

Négyhónapos szimulátozott mangalicák eladók: Honvédtetmető u 6 79 vv.

Istállótrágya. Udvarán összegyűlt istállótrágyáját díjmentesen elszálítom. Cimel kérem leadni a kiadóhivatalt pénztárában. 539 vv.

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ VÉTEL

Teljesen jókarban levő erzsabundát megvételre keresek. Cim a kiadóban 259

INGÓSÁG VÉTEL

Ocska gramofonlemez kilójáért 1.20—1.40-t fizetek. Biró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Fatüzeléses fürdőkátyhát keresek, jó állapotban levőt. Tanító-utca 18. 906 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Gyermek sportkocsi, alighasznált eladó. Honvédtetmető u. 6. 80 vv.

Használt jó téglá olcsón eladó. Sas u. 2 vendéglő. 42

Eladó kézi kocsi, fűderes ingaóra, cserépkályha. 32 ablak és kaszni deszka, melegágyhoz való, hálószoba bútor, hencser konyhaasztal, 2 szék befőttes üvegek, vizeshor-dó. Honvéd u. 21. 291

Egy szalonkabinet, súlylyesztett Kauser varrógép eladó. Marosvári központ egyetem. 277

Kelím terítők fotel eladó Piac u. 68. II. em. 3. 268

Gyermeksportkocsi, alighasznált, olcsón eladó. Jókai-u. 3. Pethő. 216

GAZD. ESZKÖZÖK

Amerikai lőgeréblyét, kalapácsos darálót — 12-est —, 10—12 lóerős motort keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadó kérem leadni a pénztárnál. 1844 vv.

Használt egylovas zseker eladó. Honvédtetmető u. 6. 78 vv.

Csépülőszekrény, jókarban levő, eladó — készpénzért Akadémia gazdaságában. 218

Eladó jókarban levő Elevátor, emelő, hévér, s csőprés Varga u. 34. 251

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

Telepi kis házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Kötőezrig“ a kiadóba kérek. 248

ELADÓ HÁZ

Villamosmeglőnőnél 6 hold gyümölcsös adómentes, összkomfortos 5 szobás villával eladó. Cim a kiadóban. 140

Pozsonyi-út 33. számú ház eladó. Ertekezni Pósa-u. 18. 173

Honvéd u. 5. számú ház eladó. Ertekezni dr Háló Tibor ügyvéd, József kir herceg u. 7. 266

FÖLDBERLET

Haszonbérbeadó közvetlen a város alatt, hőtforrás mellett 16 holdas ingatlan, úri lakással. Megbízott dr Szabó ügyvéd, Piac-u. 68. 885 6. 15

Haszonbérbeadó Hatalpon 80 hold tanyás föld. Megbízott dr Szabó ügyvéd, Piac-u. 68. 884 6. 15

ELADÓ FÖLD

62 hold szántó Esztárbán (Bihar megye) eladó. Ertekezni dr Friedmann ügyvédnél, Rákosi Jenő u. 5. 296

ELADÓ ÁLLATOK

Türzkönyvezett angolanyulak eladók darabonként is, esetleg ketreccel. Bethlen-utca 46. 793

Ivarérett 22 darab fajtiszta angora nyul, minden elfogadható árért, azonnal eladó. Nagykeri Hitelszövetkezet. 249

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadóért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY